

Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Bakalárska práca

Simona Pekarčíková
2017

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra společenských věd

Pohľadávky, ich zaistenie a spôsoby vymáhania

Autor bakalárskej práce:	Simona Pekarčíková
Vedúci bakalárskej práce:	doc. JUDr. Dr. Jan Hejda
Rok obhajoby:	2017

Čestné prehlásenie

*Prehlasujem, že bakalársku prácu na tému
„Pohl'adávkvy, ich zaistenie a spôsoby vymáhania“
som vypracovala samostatne a všetku použitú literatúru a d'alšie pramene
som riadne označila a uviedla v priloženom zozname.*

V Jindřichovom Hradci dňa 28. apríla 2017

podpis

ZADANIE BAKALÁRSKEJ PRÁCE

Spracovateľka: **Simona Pekarčíková**

Študijný program: **Ekonomika a management**

Odbor: **Management**

Názov témy: **Pohľadávky, ich zaistenie a spôsoby vymáhania**

Zásady pre vypracovanie:

1. Cieľom práce je ponúknuť nie len právnickým ale aj fyzickým osobám pomoc, v prípade, že sa z nich stanú veritelia. Práca neobsahuje jasný a stručný návod ako postupovať, v prípade vzniku dlhu, ale naopak dáva veriteľovi možnosť vybrať si vhodný spôsob pre vymáhanie dlhu.
2. Práca bude obsahovať spôsoby zaistenia dlhu, ktoré slúžia hlavne ako motivačný prvok pre dlžníka. Ďalej zahŕňa súdne aj mimosúdne spôsoby vymáhania pohľadávok. Každý spôsob vymáhania upozorní na výhody a nevýhody, prípadne postup, akým sa má realizovať. Zároveň budú tieto spôsoby aplikované na praktický problém a porovnávajú sa s z hľadiska času, nákladov a možnej úspešnosti.
3. Práca zahrnie rozdiely vo vymáhaní pohľadávok v komparácii so Slovenskou republikou. Výstupom práce bude prehľadná tabuľka, ktorá bude obsahovať všetky spôsoby vymáhania pohľadávok z konkrétnych hľadísk aplikovaných v praktickom probléme. Ďalšia tabuľka bude obsahovať stručný prehľad výhod a nevýhod jednotlivých spôsobov vymáhania pre veriteľov, aby si vedeli vhodne vybrať spôsob vymáhania.

Rozsah práce: 60

Zoznam odbornej literatúry:

1. PERTHEN, E. Správa a vymáhání pohledávek v praxi. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-952-6.
2. VONDRÁKOVÁ, A. Vymáhání pohledávek. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-686-8.
3. WOHLFARTH, H. -- MOLNÁR, B. -- PITTLERLE, R. Sebeobrana podnikatele, aneb, Vymáhání pohledávek v SRN. Praha: Linde, 1998. ISBN 80-7201-099-9.

Dátum zadania bakalárskej práce: apríl 2017

Termín odovzdania bakalárskej práce: apríl 2017

Simona Pekarčíková
Riešiteľka

doc. JUDr. Dr. Jan Hejda
Vedúci práce

Ing. Jiří Vopátek, Ph.D.
Vedúci ústavu

doc. Ing. Vladislav Bína, Ph.D.
Dekan FMJH VŠE

Názov bakalárskej práce:

Pohl'advky, ich zaistenie a spôsoby vymáhania

Abstrakt:

Cieľom bakalárskej práce je poskytnúť veriteľom, či už právnickým alebo fyzickým osobám, stručný prehľad o spôsoboch vymáhania a zaistenia pohľadávok. Práca spočíva v hľadaní výhod a nevýhod jednotlivých spôsobov vymáhania pohľadávok v Českej republike a to prostredníctvom konkrétneho praktického problému, ktorý je v práci aplikovaný na každý spôsob vymáhania. Zároveň práca obsahuje komparáciu vymáhania pohľadávok v Slovenskej republike. Zhrnutie práce je prostredníctvom tabuľky, v ktorej sú uvedené výhody a nevýhody jednotlivých spôsobov. Obsahom záveru je odporúčenie autora a prehľadná tabuľka, ktorá porovnáva všetky spôsoby vymáhania vzhl'adom na riešený problém.

Kľúčové slová:

pohl'advky, zaistenie, spôsoby vymáhania

Pod'akovanie:

Chcela by som pod'akovať doc. JUDr. Dr. Janovi Hejdovi, za prejavenu ochotu a čas, ktorý venoval či už osobným, alebo e-mailovým konzultáciám, a predovšetkým za cenné a odborné rady. Pod'akovanie patrí taktiež mojej rodine, za ich podporu po celu dobu štúdia.

Obsah

Úvod	15
1 Metodika práce	17
1.1 Konkrétny praktický problém riešený v práci	18
1.2 Pojmy	20
2 Zaistenie dlhu	22
2.1 Záložné právo	22
2.1.1 Podzáložné právo	23
2.2 Zádržné právo	24
2.3 Zaisťovací prevod práva	24
2.4 Ručenie	25
2.5 Finančná záruka	26
2.6 Dohoda o zrážkach zo mzdy alebo iných príjmov	26
3 Vymáhanie pohľadávok	28
3.1 Inkasné kancelárie	29
3.2 Pomocou vlastných síl	32
3.3 Postúpenie (predaj) pohľadávky	35
3.3.1 Faktoring	37
3.3.2 Forfaiting	37
3.4 Mediácia	39
3.5 Rozhodcovské konanie	42
3.6 Vymáhanie pohľadávky v klasickom civilnom konaní	46
3.7 Vymáhanie pohľadávky v skrátrenom civilnom konaní	51
3.8 Vymáhanie pohľadávok v insolventnom konaní	56
3.8.1 Oddĺženie	60
3.8.2 Reorganizácia	62
3.8.3 Konkurz	63
3.9 Výkon rozhodnutia	65
3.9.1 Výkon rozhodnutia podľa OSŘ	65
3.9.2 Výkon rozhodnutia realizovaný prostredníctvom súdneho exekútora	68
4 Zhrnutie	72
Záver	75
Bibliografia	79

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 - Inkasný proces.....	29
Obrázok 2 - Nariadenia stretnutí s mediátorom v celej ČR od roku 2014 do 2016.....	40
Obrázok 3 - Počet vyriešených sporov prostredníctvom miediačnej dohody v ČR od roku 2012 do 2016.....	41
Obrázok 4 - Počet vnútroštátnych sporov Rozhodovacieho súdu pri HK ČR a AK ČR od roku 2012 do 2016.....	43
Obrázok 5 - Počet zahájení návrhom/žalobou v ČR od roku 2012 do 2016	48
Obrázok 6 - Dĺžka súdneho konania od dňa podania nápadu do dňa právnej moci v ČR v roku 2016	48
Obrázok 7 - Dĺžka súdneho konania za rok 2016 v mesiacoch, od dňa podania nápadu do dňa právnej moci v ČR v percentách	49
Obrázok 8 - Priemerná dĺžka súdneho konania v dňoch za rok 2016.....	50
Obrázok 9 - Počet zahájení návrhom na vydanie platobného rozkazu v ČR od roku 2012 do 2016	52
Obrázok 10 - Počet vyriešení vydaním platobného rozkazu na návrh v ČR od roku 2012 do 2016	53
Obrázok 11 - ePodateľňa.....	54
Obrázok 12 - Počet zahájení návrhom na vydanie elektronického platobného rozkazu v ČR od roku 2012 do 2016.....	55
Obrázok 13 - Doba insolventného konania v roku 2015.....	57
Obrázok 14 - Insolventné návrhy v ČR za rok 2015.....	58
Obrázok 15 - Rozhodovanie o insolventných návrhoch v ČR za rok 2015.....	60
Obrázok 16 - Počet schválených oddĺžení v ČR od roku 2011 do 2015.....	61
Obrázok 17 - Spôsoby schválenia oddĺženia v ČR od roku 2011 do 2015	62
Obrázok 18 - Počet prehlásených/zrušených konkurzov v ČR od roku 2011 do 2015	64
Obrázok 19 - Spôsoby výkonu rozhodnutia v celej ČR v roku 2014.....	66
Obrázok 20 - Počet nariadených exekúcií/výkonov rozhodnutia od roku 2010 do 2014 v celej ČR	70

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1- Inkasné kancelárie	32
Tabuľka 2 - Pomocou vlastných síl	35
Tabuľka 3 - Postúpenie pohľadávky	38
Tabuľka 4 - Mediácia.....	42
Tabuľka 5 - Rozhodcovské konanie.....	45
Tabuľka 6 - Vymáhanie pohľadávky v klasickom civilnom konaní.....	51
Tabuľka 7 - Vymáhanie pohľadávky v skrátrenom civilnom konaní	56
Tabuľka 8 - Vymáhanie pohľadávky v insolvenčnom konaní.....	65
Tabuľka 9 - Výkon rozhodnutia.....	71
Tabuľka 10 – Zhrnutie.....	72
Tabuľka 11 - Prehľad.....	76

Úvod

V dnešnej dobe je ľahké dostať sa ihneď k peniazom a to za určitých podmienok. Peniaze si ľudia požičiavajú od rôznych inštitúcií, kamarátov či rodiny. Spôsoby, ktorými je možné získať hotovosť, sa rozvíjajú rýchlym tempom vďaka novým technológiám, ako sú mobilné telefóny, internet apod. Dlhy nemusia mať vždy len peňažnú podstatu. Koľko ľudí, už požičalo svojim priateľom, známym alebo susedom náradie, knihu, oblečenie alebo len chýbajúcu surovinu do koláča. Avšak tieto dlhy väčšina ľudí nemá dôvod riešiť, lebo vedia, že sa môžu aj oni dostať do situácie, keď budú potrebovať pomoc.

Ak si fyzická osoba požičia peniaze v danej inštitúcii, uzatvára zmluvu, ktorej obsahom sú povinnosti obidvoch zmluvných strán. V prípade, ak tieto povinnosti fyzická osoba plní, stáva sa z nej dlžník. Druhá zmluvná strana, ktorou je poskytovateľ finančnej čiastky, je veriteľ. Dlhy môžu vznikať nielen medzi fyzickou a právnickou osobou, ale aj medzi dvoma fyzickými či právnickými osobami.

Väčšina dostupnej literatúry sa zaoberá problematikou z hľadiska fyzickej osoby, z ktorej sa stal dlžník. Táto literatúra odporúča ako postupovať, dáva návod aké kroky podniknúť, prípadne čomu sa vyhýbať. Vzhľadom na to, že čoraz viac mladých ľudí túži založiť si vlastnú firmu, prípadne po vysokoškolskom vzdelaní začať budovať svoj vlastný startup, som zvolila opačný pohľad na danú problematiku, a to z pohľadu veriteľa. Preto cieľom mojej práce je, ponúknuť nielen právnickým, ale aj fyzickým osobám pomoc, v prípade, že sa z nich stane veriteľ. Práca neobsahuje jasný a stručný návod ako postupovať, v prípade vzniku dlhu, ale naopak dáva veriteľovi možnosť vybrať si vhodný spôsob pre vymáhanie vzniknutého dlhu.

Práca obsahuje spôsoby zaistenia dlhu, ktoré slúžia hlavne ako motivačný prvok pre dlžníka, aby svoj dlh splácal a zároveň prinášajú výhodnejšie postavenie veriteľa, ktorý si pohľadávku zaistí.

Pre lepšie pochopenia danej problematiky, práca obsahuje konkrétny praktický problém, ktorý tvorí základ práce. Praktický problém som zvolila vzhľadom na moju prácu, ktorú vykonávam v advokátskej kancelárii. Táto advokátska kancelária mi poskytla najčastejší problém, ktorým sa zaoberajú. Vybraný problém, ktorý je obsahom práce vznikol medzi odberateľom a dodávateľom. Tento vzťah dodávateľ a odberateľ vznikol na základe zmluvy, ktorú spolu uzavreli. Zmluva obsahuje články o omeškaní plnenia, o tom, ktorá strana má čo, ako, kedy a za akú cenu plniť. Obsah týchto článkov je v práci podrobnejšie opísaný. Vzhľadom na to, že odberateľ svoju povinnosť nesplnil, sa odberateľ stal dlžníkom a dodávateľ veriteľom.

Najväčšiu časť práce tvoria spôsoby vymáhania pohľadávok, ktoré môže veriteľ využiť. Spôsoby, ktoré práca obsahuje sú mimosúdne aj súdne. Každý spôsob vymáhania zahrňuje výhody a nevýhody, prípadne postup, akým sa má spôsob realizovať. Zároveň sú tieto spôsoby aplikované na praktický problém. Hľadiska, ktoré sa porovnávajú pri aplikácii daného spôsobu vymáhania sú náklady, čas a možná úspešnosť. Samozrejme, vymáhanie pohľadávok má viaceré hľadiská, ale z pohľadu veriteľa som zvolila tieto tri, ako najdôležitejšie pri rozhodovaní.

Práca obsahuje dáta, ktoré boli analyzované z dostupných zdrojov. Porovnáva počet zahájení žalobou/platobným rozkazom, rozhodovanie o insolventných návrhoch, počet prehlásených/zrušených konkurzov, priemernú dĺžku súdneho konania v daných krajochoch, dobu insolventného konania, spôsoby výkonu rozhodnutia a mnohé iné, v celej Českej republike v období piatich rokov.

V závere práce sú v prehľadnej tabuľke zhrnuté spôsoby vymáhania z konkrétnych hľadísk aplikovaných v praktickom probléme. Ďalšia tabuľka obsahuje stručný prehľad výhod a nevýhod jednotlivých spôsobov vymáhania, ktorá slúži pre veriteľov, aby si vedeli správne vybrať spôsob vymáhania.

1 Metodika práce

Cieľ tejto bakalárskej práce je poskytnúť veriteľom, či už právnickým alebo fyzickým osobám, stručný prehľad o spôsoboch vymáhania pohľadávok. Práca spočíva v hľadaní výhod a nevýhod jednotlivých spôsobov vymáhania pohľadávok v Českej republike a to aj prostredníctvom konkrétneho praktického problému, ktorý je v práci aplikovaný na každý spôsob vymáhania. Zároveň práca obsahuje porovnanie vymáhania pohľadávok v Slovenskej republike. Pre lepšiu prehľadnosť nie je práca rozdelená na teoretickú a praktickú časť. Teória sa s praktickým problémom prelína v celej práci.

Teóriu som získavala z dostupných zdrojov, ktorú som na základe analýzy roztriebila. Následne som prostredníctvom metódy abstrakcie, ktorá je definovaná ako odhliadnutie, myšlienkové odlučovanie vlastností, súvislostí a vzťahov, ktoré sťažujú prenikanie do skúmaného problému, identifikovala podľa môjho názoru najdôležitejšie informácie, ktoré sú pre tento výskum najprínosnejšie (Ristvej 2010). Po tomto procese som vypracovala rešerš, ktorá zodpovedá zameraniu tejto práce.

Následovne som analyzovala zverejnené štatistiky na oficiálnom serveri českého súdnictva. Analýza je definovaná ako myšlienkové rozčleňovanie na jednotlivé časti, prvky, znaky a ich skúmanie s cieľom odhaliť ich podstatu. Teda úlohou analýzy bolo vyčleniť z celkového množstva faktov a súvislostí tie hlavné, podstatné, nutné, ktoré môžu objasniť príčinu vzniku, podstatu či priebeh skúmanej udalosti (Ristvej 2010).

Po analýze dát som získala finálne dáta, ktoré priamo súvisia s mojou prácou. Následovne som použila metódu syntézy, ktorá naopak zisťuje súvislosti medzi vyčlenenými prvkami a ich prepojenie. Podstatou syntézy je sledovať vzťahy a ich charakter medzi faktami, prípadne ich postupnosť či závislosť (Ristvej 2010).

Konkrétne som v mojej práci sledovala postupnosť a vývoj získaných kvantitatívnych dát v období piatich rokov z okresných a krajských súdov celej Českej republiky. Pre komparáciu týchto dát bolo potrebné vykonať jednoduché, matematické výpočty prostredníctvom programu Microsoft Excel. Na interpretáciu a komparáciu som použila v práci koláčové, stĺpcové a čiarové grafy.

Keďže práca je prakticky zamarená, obsahuje jeden konkrétny praktický problém, ktorý je základom práce. Tento problém som zvolila na základe mojej práce, ktorú vykonávam v advokátskej kancelárii. Daná advokátska kancelária si vedie štatistiky rôznych sledovaných prvkov, ktoré analyzuje, no z dôvodu ochrany osobných údajov a iných, my boli poskytnuté údaje len o najčastejšom prípade, ktorým sa zoberajú. Tento prípad som použila ako konkrétny problém pre moju prácu a každý spôsob

vymáhania bol na tento problém aplikovaný. Vzhľadom na to, že riešenie tohto problému jednotlivými spôsobmi, môže byť sledované z rôznych hľadísk, som prostredníctvom abstrakcie, vymedzila z môjho pohľadu tie najdôležitejšie hľadiská pri rozhodovaní veriteľa, ktorými sú čas, náklady a návratnosť. Nasledovne som využila metódu porovnávania, ktorá je označovaná ako proces zisťovania odlišností či zhody predmetu (Ristvej 2010).

Záver tejto práce obsahuje prehľadnú tabuľku, ktorá dáva do komparácie všetky spôsoby vymáhania vzhľadom na riešený problém, a taktiež obsahuje zhrnutie prostredníctvom tabuľky, v ktorej sú uvedené výhody a nevýhody jednotlivých spôsobov. Záver v sebe zahŕňa aj odporúčanie autora ako postupovať.

Vzhľadom na to, že som nerealizovala vlastný zber dát prostredníctvom rôznych techník, vyhla som tomu, aby boli získané dáta nespoľahlivé pre chybu subjektu či účastníka, predsudku subjektu alebo účastníka, chyby alebo predsudku pozorovania (Saunders et al. 2009). Avšak limitácia výskumu je pri výbere konkrétneho praktického problému vzhľadom na to, že sú to štatistické údaje z jednej advokátskej kancelárií a tento typ problému nemusí byť najčastejší v celej Českej republike.

1.1 Konkrétny praktický problém riešený v práci

V konkrétnom probléme vystupuje spoločnosť s ručeným obmedzením Vyrábaj s.r.o., ktorá bola založená v roku 1994 a je zameraná na výrobu produktov. V praktickom probléme vystupuje táto spoločnosť ako veriteľ. Z právneho hľadiska vystupuje ako právnická osoba. Momentálne prosperuje a má vyše 50 zamestnancov. Sídli v Českej republike, konkrétne v Prahe. Spoločnosť má výrobnú halu a sídlo firmy, kde sa nachádza účtovnícke, personálne a marketingové oddelenie, stredný a vrcholový management.

Spoločnosť Vyrábaj s.r.o. má svojho stáleho odberateľa, firmu Predaj, ktorý vystupuje ako fyzická osoba podnikajúca. Spoločnosť Vyrábaj s.r.o. podpísala s firmou Predaj rámcovú zmluvu o obchodnej spolupráci. V zmluve sa dodávateľ, zaviazal dodávať odberateľovi produkty na základe jednotlivých písomných objednávok. Zároveň sa odberateľ zaviazal tieto produkty, podľa jednotlivých objednávok prevziať a zaplatiť za nich dohodnutú kúpnu cenu.

V predmetnej rámcovej zmluve sú uvedené:

- Zmluvné strany : spoločnosť Vyrábaj s.r.o. ako dodávateľ, firma Predaj ako odberateľ.
- V predmete zmluvy je podrobne opísané, ktorá strana má čo plniť, ako to má plniť, kde, aký má byť výsledný stav, kedy má byť objednávka splnená a ako sa objednávka zadáva.

- Ďalej obsahuje článok, v ktorom je presne a určito vymedzené, čo má odberateľ plniť (čo má dodať), aká má byť kvalita plnenia a ako má byť potvrdené splnenie danej objednávky – preberací protokol spolu s faktúrou na vyúčtovanie sumy, ktorú má odberateľ zaplatiť s platnosťou do 14 kalendárnych dní od vystavenia faktúry.
- V ďalšom článku sa píše, do kedy by sa mal tovar objednať a do akej doby bude tovar vyrobený. Odberateľ sa zaväzuje písomne a zároveň záväzné objednať určitý druh produktov. Dodávateľ sa zaväzuje do 30 kalendárnych dní od objednania tieto výrobky vyrobiť. Zmena tejto doby výroby je vyhradená dodávateľom v mimoriadnych situáciách, ktoré by narušili proces výroby. A zároveň sa dodávateľ zaväzuje túto skutočnosť neodkladne oznámiť odberateľovi.
- Cena v zmluve je daná za jeden kus výrobku, ktorú požaduje dodávateľ. Cena stanovuje len výrobu a balenie výrobku, nie dopravu. Pri odbere výrobkov je táto cena vynásobená počtom kusov daného výrobku a jasne stanovená v preberacom protokole a vo faktúre, ktorú podpisuje ako odberateľ, tak aj dodávateľ a tým začína odberateľovi plynúť doba splatnosti pohľadávky.
- Článok o omeškaní s plnením záväzkov je dohodnuté v zmluve jasne a zrozumiteľne. Denná výška zmluvnej pokuty z omeškania platby je vo výške 0,05% a výška ročného úroku z omeškania je predpísaná zákonnou hranicou.

Odberateľ dňa 1. 9. 2016 podal písomne návrh na objednávku na 100 ks výrobkov firme Vyrábaj s.r.o.. Firma túto objednávku prijala a vyrobila daný počet výrobkov pre odberateľa. Dňa 30. 9. 2016 bola objednávka pripravená na prevzatie. Odberateľ si pre objednávku prišiel v ten deň a zároveň s ňou podpísal preberací protokol a faktúru vo výške 100 000Kč.

Odberateľ vždy vyplatil faktúry do splatnosti a to pomocou bankového účtu. Dňa 14. 10. 2016 účtovnícke oddelenie neevidovalo platbu od tohto odberateľa za vystavenú faktúru z dňa 30.9.2016.

Veriteľovi vznikla pohľadávka po splatnosti vo výške:

- Istina 100 000 Kč

Príslušenstvo :

- Denná zmluvná pokuta vo výške 0,05% z úročenej časti dlhu/istiny od 15.10.2016 do zaplattenia.
- Ročný úrok z omeškania 8,05% z úročenej časti dlhu/istiny od 15.10.2016 do zaplattenia.

A ďalej Náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ktorých výška závisí na spôsobe uplatnenia.

1.2 Pojmy

Konkrétny praktický problém je s peňažnou podstatou, ktorú veriteľ požaduje. Okrem peňažnej podstaty existuje aj nepeňažná podstata dlhu, ktorou je činnosť. V takomto prípade môže byť obsahom plnenie buď pozitívne (povinnosť niečo vykonať), alebo negatívne (povinnosť zdržať sa určitého konania alebo povinnosť niečo znášať). Ak veriteľovi vznikne nárok na toto plnenie, vzniká pohľadávka (Vondráková 2011).

Pohľadávky vznikajú na základe zmluvného vzťahu. V tomto vzťahu pohľadávka existuje buď na strane jedného účastníka (napr. darovacia zmluva), alebo na oboch zmluvných stranách (napr. kupujúci, predávajúci) (Vaigert et al. 2006).

Ďalším spôsobom, ako môžu vzniknúť pohľadávky je napríklad verejnoprávnym predpisom či inou právnou skutočnosťou (Vaigert et al. 2006).

So splatnosťou pohľadávky vzniká veriteľovi nárok, tj. právo vymáhať dlžné plnenie u príslušného orgánu. Dlžníkovi súčasne vzniká tomu odpovedajúca povinnosť, dlžné plnenie uskutočniť (Vondráková 2011).

Pohľadávka má svoje príslušenstvo, ktorým sú:

- zmluvné úroky,
- úroky z omeškania (sankčné úroky),
- náklady spojené s uplatnením pohľadávky, vrátane nákladov, prípadného súdneho konania a s ním spojeného právneho zastúpenia (Vondráková 2011).

Zmluvné úroky sú úplatou za užívanie požičanej istoty (napríklad peňažná pôžička). Výška úrokov sa stanovuje v zmluve, väčšinou ako určité percento z istiny za stanovenú dobu, spravidla za rok. Na druhej strane môže byť stanovená aj ako konkrétna suma. Splnosť zmluvných úrokov nastáva v termínoch dohodnutých zmluvnými stranami, najneskôr v termíne splatnosti istiny. Zmluvná pokuta v podobe úrokov, slúži pre motiváciu či ako odmena za užívanie istoty, avšak ich existencia závisí na zmluvných strán (Vondráková 2011).

V prípade, že doba platenia úrokov nie je zjednaná v zmluve riadi sa podľa § 1805 ods. 1 občanského zákoníka, ktorý hovorí o tom, že sa úrok platí s istinou v prípade, že je istina splatná neskôr ako rok, platia sa úroky ročne dozadu (Zákon č. 89/2012 Sb.).

Úroky z omeškania (sankčné úroky) sú sankciou za porušenie povinností. Úroky z omeškania predstavujú zo zákona vyplývajúci, nepriaznivý, právny dôsledok omeškania dlžníka s plnením peňažitého záväzku, preto ich zaplatenie môže požadovať veriteľ aj vtedy, ak neboli v zmluve. Úroky z omeškania majú donucovaciu funkciu,

pretože nútia dlžníka k včasnému splneniu jeho peňažného záväzku (Vondráková 2011).

Podľa občanského zákoníka §1958, je dlžník v omeškaní, ak svoj dlh neplnil riadne a včas. Pokiaľ nebola splatnosť dohodnutá, alebo stanovená právnym predpisom či rozhodnutím, nastáva splatnosť prvý deň po tom, keď bol dlžník o plnenie veriteľom požiadaný (Zákon č. 89/2012 Sb.).

Zákonný úrok z omeškania podľa § 2 Nařízení vlády, zodpovedná ročnej výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou, pre prvý deň kalendárneho pol-roka, v ktorom došlo k premlčaní, zvýšenej o 8 percentných bodov. (Nařízení vlády č. 351/2013 Sb.)

Aktuálna výška repo sadzby je 0,05% p.a. podľa Českej národnej banky, ktorý platí od 2.11.2012 (ČNB 2012). Repo sadzba je maximálna limitná sadzba, za ktorú Česká národná banka odkupuje od komerčných bánk svoje cenné papiere. Prostredníctvom tejto sadzby banka ovplyvňuje množstvo peňazí v ekonomike (Vondráková 2011).

Veriteľ má voči dlžníkovi právo na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, pokiaľ bola v súdnom konaní ich náhrada úspešne priznaná. Taktiež sa to týka nákladov súdneho konania a s ním spojeného právneho zastúpenia advokátom. Na rozdiel od ostatných druhov príslušenstva, nárok na náhradu nákladov konania, nie je možné žalovať samostatne. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sa dajú uplatniť samostatne len z titulu náhrady škody (Vondráková 2011).

Jednou zo súčastí pohľadávky je aj zmluvná pokuta, ktorá však nepatrí do príslušenstva pohľadávky. Zmluvná pokuta je obsahom § 2048 až § 2052 občanského zákoníka. Táto pokuta, môže byť zjednaná aj v inom plnení ako peňažnom. Ak dlžník pokutu zaplatí, nezbavuje ho to povinnosti splniť dlh, ktorý bol zmluvnou pokutou utvrdený. V prípade, že bude pokuta neprimerane vysoká, súd ju môže na návrh dlžníka znížiť, s prihliadnutím k hodnote a významu zaistenej povinnosti (Zákon č. 89/2012 Sb.)

2 Zaistenie dlhu

Pri uzatváraní zmlúv je nutné, aby jej účastníci pamätali na všetky okolnosti, ktoré by v budúcnosti mohli nastať pri premlčaní alebo nesplnení záväzkov vzniknutých z uzavretia zmlúv. K dosiahnutiu právnej istoty, že záväzky budú z obchodných záväzkových vzťahov riadne a včas splnené, slúžia zaistovacie právne prostriedky, k dosiahnutiu uspokojenia veriteľa zo záväzku dlžníka (Vondráková 2011).

Všetky formy zaistenia automaticky v sebe obsahujú motivačný prvok, pretože i morálne menej uvedomelému dlžníkovi je jasné, že sa uspokojeniu pohľadávky veriteľovi ťažko vyhne, pretože je zaistená (Perthen 2015).

Právna úprava zaistenia dlhu je upravená občianskym zákonníkom. V novom občianskom zákonníku sa oddelujú dva pojmy a to zaistenie dlhu a utvrdenie dlhu. O zaistení dlhu je možné hovoriť len v prípade, ak kreditná pozícia veriteľa je v dôsledku použitého právneho inštitútu nejakým spôsobom zlepšená. Takáto situácia nenastane v prípade zmluvnej pokuty alebo v prípade uznania záväzku. Po použití týchto inštrumentov má veriteľ naďalej postih proti dlžníkovi v rovnakom poradí ako ostatní nezaistení veritelia (Tomáš Richter et al. 2014).

O zaistenie dlhu sa jedná v prípadoch kedy :

1. je v prospech veriteľa zriadené právo k prednostnému a výhradnému uspokojeniu z určitého dlžníkovho majetku – to je dosiahnuteľné prostredníctvom zriadeného záložného práva, zádržného práva alebo zaistovacím prevodom práva,
2. k dlžníkovi pristúpi tretia osoba, ktorá bude veriteľovi zodpovedať za predmetný dlh prostredníctvom svojho majetku – to je dosiahnuteľné prostredníctvom inštitútu ručenia (resp. finančná záruka), alebo inštitút pristúpenia k dlhu, alebo
3. ďalšia osoba, ktorá vytvorí v prospech veriteľa k svojmu majetku za účelom zaistenia dlžníkovho dlhu vecne právo tohto typu.

Opatrenia 1 a 2 sú v praxi často kombinované (Tomáš Richter et al. 2014).

2.1 Záložné právo

Pri zaistení dlhu záložným právom vzniká veriteľovi oprávnenie, ak dlžník dlh riadne a včas nesplní, uspokojiť vzniknutý dlh z výťažku zálohu do dohodnutej výšky. Ak výška nie je dohodnutá, tak do výšky pohľadávky s príslušenstvom, ku dňu speňaženia zálohu. V prípade, že je výťažok vyšší ako výška zaistenej finančnej pohľadávky s príslušenstvom a nákladmi, veriteľ vydá dlžníkovi všetko, o čo prevyšuje zaistený dlh (Tomáš Richter et al. 2014). Záložné právo je možné zriadiť k zaisteniu dlhu, ktorý vznikne v budúcnosti alebo vznik závisí na splnení určitých podmienok (Vondráková 2011).

Týmto právom je možné zaistiť dlh peňažný ale aj nepeňažný (Tomáš Richter et al. 2014).

Záloh môže byť každá vec, s ktorou sa dá obchodovať a to:

- vec hnutelná,
- vec nehnuteľná,
- súbor vecí,
- pohľadávka,
- podnik,
- iná majetková hodnota, pokiaľ to jej povaha pripúšťa,
- cenný papier alebo
- predmet priemyslového vlastníctva (Vondráková 2011).

Veriteľ je oprávnený mať záloh u seba po celú dobu trvania záložného práva a zároveň sa o ňu musí starať. Záloh môže užívať len so súhlasom dlžníka a neškodným spôsobom pre dlžníka (Tomáš Richter et al. 2014).

Záložné právo vzniká na základe zmluvy, v ktorej sa určí predmet záložného práva a pohľadávka, ktorú zabezpečuje (Vondráková 2011). Toto právo sa nevzťahuje na zaistenie zmluvnej pokuty, pokiaľ nie v zmluve dohodnuté inak. Ak nie je hmotná vec ako záloh odovzdaná veriteľovi alebo tretej osobe, musí mať táto zmluva písomnú formu (Tomáš Richter et al. 2014).

Ak je záloh hnutelná vec, zádržné právo vzniká jej odovzdaním alebo zadržaním. V prípade záložného práva k nehnuteľnosti vzniká toto právo vkladom do katastru nehnuteľností. Záložné právo k obchodnému podielu vzniká zápisom do obchodného registra (Vondráková 2011).

Výhodou zápisu do Registra záloh je to, že pokiaľ je na vec viacero záložných práv, uspokojí sa právo toho veriteľa, ktorý je zapísaný v Registri záloh alebo vo verejnom zozname podľa poradia zápisu, prednostne pred právom vzniknutým iným spôsobom (Notárska komora 2017).

Akonáhle je zaistený dlh splatný, veriteľ sa môže uspokojiť spôsobom, ktorým sa dohodol so záložcom alebo dlžníkom v písomnej forme. Ak tak učiní a zanikne zaistený dlh, tak zaniká aj záložné právo (Tomáš Richter et al. 2014).

2.1.1 Podzáložné právo

Vzniká založením pohľadávky, na ktorej svedčí záložné právo. K vzniku podzáložného práva nie je potrebný súhlas vlastníka založenej veci. Ale na druhej strane, túto skutočnosť je potrebné dlžníkovi písomne oznámiť. Ak sa toto právo týka nehnuteľnosti, podlieha vkladu do katastru nehnuteľností (Vondráková 2011).

Pre vznik tohto práva je nevyhnutná existencia pohľadávky zaistenej záložným právom. K tomuto právu platia primerané ustanovenia občianskeho zákonníka, ktoré sa zaoberajú záložným právom (Vondráková 2011).

2.2 Zádržné právo

Jedným zo spôsobov zaistenia dlhu je aj zádržné právo. Podstatou tohto práva je, že ten, kto má povinnosť vydať cudziu hmotnú vec, ktorú má u seba, môže ju zadržať k zaisteniu splatného dlhu, ktorý vznikla osobe, ktorej mal vec vydať. Za určitých podmienok je možné zádržným právom zaistiť aj nesplatený dlh. Ak tak veriteľ učiní, musí oboznámiť dlžníka o zadržení tejto veci a dôvod, prečo tak spravil. Ak má veriteľ vec na základe zmluvy uzavretej písomnou formou, musí toto oznámenie a odôvodnenie poslať dlžníkovi písomnou formou. Zároveň veriteľovi, z tohto zaistenia, vyplýva povinnosť sa o zaistenú vec starať (Tomáš Richter et al. 2014).

Veriteľ nie je oprávnený zadržiavanú vec užívať, jedine v prípade, ak sa s dlžníkom dohodol inak. Zároveň toto právo nemá osoba, ktorá má vec, ku ktorej by toto právo mohlo vzniknúť neprávom (Vondráková 2011).

Veriteľ, ktorý zaistil svoju pohľadávku zádržným právom, je uspokojený z výťažku speňaženej zadržanej veci prednostne pred inými veriteľmi a to aj pred veriteľom záložným (Tomáš Richter et al. 2014).

Zádržné právo zaniká zánikom zaistenej pohľadávky/dlhu alebo zadržanej veci, vydaním zadržiavanej veci dlžníkovi alebo poskytnutím dodatočnej istiny (Vondráková 2011).

2.3 Zaistovací prevod práva

Zmluva o zaistovacom prevode práva zaistuje dlžník alebo tretia osoba dlh tým, že veriteľovi dočasne prevedie svoje právo. Tento spôsob zaistenia je prevodom s rozvazovacou podmienkou, že dlh bude splnený (Tomáš Richter et al. 2014).

Pri zaistovacom prevode práva je možné zaistiť dlh peňažný ale aj nepeňažný. Tento spôsob zaistenia nemusí mať písomnú formu a táto zmluva nemá zvláštnu formu, pokiaľ tieto požiadavky nevyplývajú z pravidiel o prevode vecí, ktorou je istota. Z neformálnosti zaistovacieho prevodu práva vyplýva mnoho rizík, ktoré môžu nastať, preto sa veriteľom odporúča vzhľadom na právnu istotu a prípadne dokazovanie použiť písomnú formu (Tomáš Richter et al. 2014).

V tomto spôsobe zaistovania môžu nastať dve možnosti. Prvá možnosť je, že toto právo sa týka veci, ktorá je zapísaná vo verejnom zozname (napríklad nehnuteľnosť

v katastri nehnuteľností). Ak ide o takúto vec, zaistenie vzniká zápisom do príslušného zoznamu. Avšak práva a povinnosti obidvoch strán vznikajú už so samotnou účinnosťou zmluvy (Tejnský 2015).

Druhá možnosť je, že predmetom zaistovacieho prevodu práva bude vec, ktorá sa nezapisuje do verejného zoznamu, v tomto prípade je zaistovací prevod účinný od okamihu uzatvorenia zmluvy (Tejnský 2015).

V prípade, ak je zaistenie realizované prostredníctvom vlastníckeho práva a vec bola predaná veriteľovi, tak veriteľ má oprávnenie mať ju u seba po celú dobu a zároveň má povinnosť vykonávať správu tejto veci. Ak táto vec bola predaná tretej osobe, tak tieto práva a povinnosti prechádzajú na ňu. Medzi stranami zaistovacieho prevodu práva je možné dohodnúť vzájomné práva a povinnosti odchyľne, avšak táto úprava nebude účinná voči tretím osobám (Tomáš Richter et al. 2014).

2.4 Ručenie

Ďalšou z foriem zaistenia je ručenie. Podstatou ručenia je, že ten kto veriteľovi prehlási, že ho uspokojí, ak dlžník veriteľovi svoj dlh nesplní, stáva sa dlžníkovým ručiteľom. Ak veriteľ neprijme ručiteľa, nemôže po ňom nič žiadať (Tomáš Richter et al. 2014).

Ručenie vzniká na základe písomného prehlásenie ručiteľa, ktoré je adresované veriteľovi. Ak veriteľ prijme ručiteľa, tak ten berie na seba zodpovednosť voči veriteľovi, že pohľadávku uspokojí. Za jednu pohľadávku sa môže zaručiť jeden alebo viacero ručiteľov. Ručiteľ môže ručiť za celú pohľadávku, alebo len za jej časť (Bařinová 2007).

Ručením je možné zaistiť aj záväzok, ktorý vznikne v budúcnosti. Ručiteľ má právo vedieť výšku zaistenia pohľadávky a veriteľovi má zo zákona povinnosť voči ručiteľovi povedať mu výšku pohľadávky. Túto povinnosť má veriteľ len v prípade, ak vie, aká je výška zaisteného záväzku, pretože napr. pri zaistení budúceho záväzku nemusí byť veriteľovi ešte výška záväzku známa (Vondráková 2011).

Ručiteľ, ktorý splnil záväzok za dlžníka, nadobúda voči nemu práva veriteľa a zároveň je oprávnený požadovať všetky doklady, ktoré má veriteľ a sú potrebné k uplatneniu nároku voči dlžníkovi (Vondráková 2011).

Toto právo veriteľa voči ručiteľovi sa nepremlčí pred premlčaním práva voči dlžníkovi. Ručiť je možné nie len za peňažné dlhy, ale aj za nepeňažné. V prípade nepeňažnej pohľadávky je ale zaistená peňažná pohľadávka, ktorá veriteľovi pripadá pri porušení dlhu (Tomáš Richter et al. 2014).

2.5 Finančná záruka

Finančná záruka vzniká prehlásením vystaviteľa v záručnej listine, že uspokojí veriteľa podľa záručnej listiny, do výšky určitej peňažnej čiastky, ak nesplní dlžník veriteľovi určitý dlh, alebo ak sa splnia iné podmienky určené v záručnej listine.

Finančná záruka sa nepoužíva len pri peňažných ale aj nepeňažných pohľadávkach. V prípade zaistenia nepeňažnej pohľadávky sa má za to, že peňažná výška určená záručnou listinou prislúcha veriteľovi po porušení zaistenej povinnosti (Tomáš Richter et al. 2014).

V prípade, ak je vystaviteľom banka, zahraničná banka alebo sporiteľské či úverové družstvo, ide o bankovú záruku. Táto záruka vzniká na základe písomného prehlásenia banky v záručnej listine, že uspokojí veriteľa do výšky peňažnej čiastky určenej v obsahu záručnej listiny, ak dlžník nesplní tento záväzok, alebo budú splnené iné podmienky v záručnej listine (Vondráková 2011).

Banková záruka má viacero druhov, napr. : záruka na úver, záruka na platenie, záruka na splátku, záruka za dodanie a iné. Záväzky zo záručnej listiny sú samostatne prevoditeľné, ak to umožňuje záručná listina. Ak banka zaplatila peňažnú čiastku podľa svojej povinnosti zo záručnej listiny vystavenej v súlade so zmluvou, ktorá bola uzavretá s dlžníkom, tak v tom prípade je dlžník povinný zaplatiť túto sumu banke. Banka môže uplatniť voči veriteľovi len tie námietky, ktoré pripúšťa záručná listina, na rozdiel od ručenia, kde môže ručiteľ uplatniť všetky námietky, ktoré môže uplatniť dlžník voči veriteľovi (Vondráková 2011).

Finančnú záruku je možné obmedziť na určitú dobu. Ak veriteľ neuplatní svoje právo v dobe určenej záručnou listinou, finančná záruka zanikne (Tomáš Richter et al. 2014).

2.6 Dohoda o zrážkach zo mzdy alebo iných príjmov

Existujú viaceré typy dohôd o zrážkach zo mzdy:

- Dohoda o „vlastných“ zrážkach zo mzdy – zamestnávateľ / zamestnanec
- Dohoda o „cudzích“ zrážkach zo mzdy – veriteľ / zamestnanec
- Dohoda o zrážkach zo mzdy – zamestnávateľ / odborová organizácia
- Tzv. nepomenovaná dohoda – zamestnávateľ / zamestnanec

Dohoda o zrážkach zo mzdy, je univerzálna, slúži k zaisteniu všetkých súkromnoprávných dlhov zamestnanca voči jeho veriteľom (Breburda 2015).

V tomto prípade zaistenia ide o dohodu medzi veriteľom a dlžníkom (zamestnancom) o zrážkach zo mzdy alebo platu, z odmeny zo zmluvy o výkone závislej práce, ktorá je uzatvorená medzi dlžníkom a jeho zamestnávateľom. Vzhľadom nato, že ide

o dohodu medzi dlžníkom a veriteľom, poskytovateľom istoty môže byť len primárny dlžník. Typ dlhu, ktorý môže byť touto dohodou zaistený nie je zákonom obmedzený (Tomáš Richter et al. 2014).

Dohoda o zrážkach zo mzdy alebo iných príjmov nevyžaduje písomnú formu. Avšak ak dlžník/zamestnanec uzatvára túto dohodu s veriteľom k zaisteniu občianskoprávneho alebo pracovne-právneho dlhu je potrebný súhlas zamestnávateľa s uzavretím tejto dohody (Breburda 2015).

Náklady spojené s platením zrážok nesie platca mzdy alebo platu. Avšak ak má platca mzdy alebo platu súčasne plniť viacero dohôd o zrážkach zo mzdy, náklady s platením zrážok sa prenášajú na dlžníka. Všetky ustanovenia, ktorá platia o zrážkach zo mzdy alebo platu sú rovnako platné aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako s platom alebo mzdou (Tomáš Richter et al. 2014).

3 Vymáhanie pohľadávok

V súčasnej dobe, aj cez veľkú snahu veriteľov, je priam nemožné vyhnúť sa problematickým pohľadávkam. V prípade, ak vznikne pohľadávka, ktorú dlžník v dobe splatnosti neuhradil, je nutné, aby sa ňou veriteľ neodkladne zaoberal. Dôležité je zaoberať sa takouto pohľadávkou čo najskôr, aby si bol dlžník vedomý, že veriteľ neuhradenú pohľadávkou eviduje a bude sa ňou zaoberať.

Riešiť problematické pohľadávky po splatnosti je možné prostredníctvom samotných veriteľov alebo iného subjektu, ktorého veriteľ poverí. Cieľom vyriešiť problematické pohľadávky je dosiahnuť jej zaplatenie dlžníkom. Ak zaplatenie dlžníkom nie je možné, snaží sa veriteľ vyriešiť túto pohľadávkou iným účinným spôsobom. Veriteľ pri tomto riešení môže využiť rôzne prostriedky, za ktoré je však sám zodpovedný. Väčšina z veriteľov volí možnosť, ktorou im nevznikne ujma, prípadne aby táto ujma bola minimálna.

Spôsoby, ktorým sa pohľadávky vymáhajú sa líšia časom, za ktorý je pohľadávka vymožená, vymoženou čiastkou, oporou v zákone, nákladov na toto vymáhanie apod. Rozhodnutie, aký spôsob bude využitý je na samotnom veriteľovi. Spôsob vymáhania si bude voliť na základe jeho predchádzajúcich skúseností, časových možností, likvidity podniku, záväzkov apod. Táto práca porovnáva spôsoby vymáhania z hľadísk, ktoré autor zvolil ako najdôležitejšie pri rozhodovaní a týmito hľadiskami sú náklady, čas a možná úspešnosť. Práca sa zameriava na veriteľa, ktorý je právnickou osobou, ale všetky tieto spôsoby vymáhania sú aplikovateľné aj v prípade, že je veriteľom fyzická osoba.

Veriteľ by mal pamätať, že nie len spôsob vymáhania, ktorý zvolí, ovplyvňuje výšku vráteného dlhu ale aj doba uplynutia od splatnosti pohľadávky, existencia právnych podkladov dokazujúcich pohľadávkou či existencia dlžníkovho majetku (Vondráková 2011).

Taktiež by mal veriteľ pamätať na § 1805 ods. 2 občanského zákoníka, ktorý hovorí o tom, že ak veriteľ bez rozumného dôvodu otáľa s uplatnením práva na zaplatenie dlhu, tak že úroky činia toľko čo istina, ostáva právo požadovať ďalšie úroky. Od dňa, kedy uplatnil právo na súde mu prináležia ďalšie úroky (Zákon č. 89/2012 Sb.).

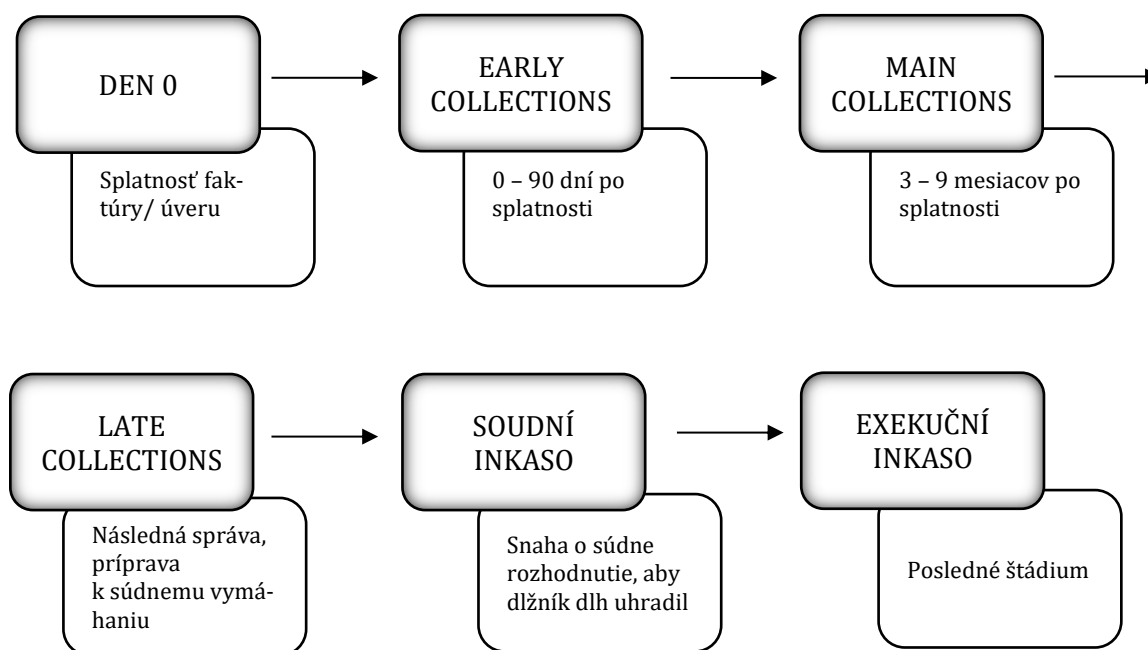
3.1 Inkasné kancelárie

Každý veriteľ, by sa mal čo najrýchlejšie rozhodnúť, akým spôsobom bude vymáhať svoje pohľadávky vzhľadom na to, že úspešnosť vymáhania pohľadávok s časom omeškania výrazne klesá. Podľa zverejňovaných štatistík tuzemských a zahraničných inkasných kancelárií, s úspešnosťou vymoženia pohľadávky starej cca jeden mesiac sa pohybuje okolo 90%, úspešnosť vymoženia pohľadávky starej cca pol roka okolo 50% a úspešnosť vymoženia pohľadávky starej cca jeden rok sa pohybuje okolo 25% (Vondráková 2011).

Inkasná kancelária je špecializovaná firma, ktorá sa zaoberá vymáhaním pohľadávok. Na túto firmu sa veriteľ môžete obrátiť kedykoľvek v priebehu trvania dlhu. Taktiež je možné prenechať inkasnej kancelárii i tie pohľadávky, pri ktorých už došlo k čiastočnému plneniu. Služby, ktoré ponúkajú tieto spoločnosti nie sú zamerané len na inkaso pohľadávky, ale aj na celý inkasný proces; kompletnú správu pohľadávok, ako vyplňovanie formulárov pre súd, zaist'ovanie informácii pre exekúciu, jednanie s právnikmi (Bařinová 2007).

Inkasný proces začína už prvý deň po dátume splatnosti (EY 2015).

Obrázok 1 - Inkasný proces

Zdroj: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Průzkum_trhu_mimosoudního_inkasa/\\$FILE/Průzkum%20trhu%20mimosoudního%20inkasa_20160407_final.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Průzkum_trhu_mimosoudního_inkasa/$FILE/Průzkum%20trhu%20mimosoudního%20inkasa_20160407_final.pdf)

Veriteľ by mal pamätať na to, že inkasnú kanceláriu si môže založiť akákoľvek fyzická osoba. Práva o povinnosti týchto agentúr nie sú upravené zákonom a na to sa viažu aj metódy, ktoré sú v týchto kanceláriách používané. Metódy niektorých kancelárií sa pohybujú na hranici zákona, metódy niektorých kancelárií dokonca zákon prekračujú. V prípade, že sa veriteľ rozhodne využiť inkasnú agentúru, mal by si zvoliť mediálne známu, prípadne overenú agentúru (Vondráková 2011).

Pomocou pri rozhodovaní veriteľa o výbere vhodnej inkasnej kancelárie, môže byť aj Asociácia inkasných agentúr z.s., ktorá existuje od roku 2002. Táto asociácia je záujmovým združením právnických osôb a od roku 2006 je AIA členom Európskej federácie národných asociácií inkasných agentúr. Táto spoločnosť združuje významné spoločnosti pôsobiace v oblasti správy a inkasa pohľadávok. Ak veriteľ vyžaduje istotu, že celý priebeh vymáhania prostredníctvom inkasnej kancelárie bude prebiehať v súlade so zákonmi Českej republiky a bude dodržaná ochrana osobných údajov, tak by si mal vybrať kanceláriu, ktorá patrí do tejto asociácie. Vstupom do tejto asociácie inkasná kancelária prijíma etický kódex, stanovy a musí spĺňať podmienky vstupu. Zoznam všetkých členov je verejne prístupný na webových stránkach AIA (Aiacz.cz 2015).

Pri výbere inkasnej kancelárie veriteľom môže nastať niekoľko problémov.

Jedným z nich je záloha, ktorú vyžaduje inkasná kancelária. Mnohokrát sa stalo, že inkasná kancelária obdržala od klienta zálohu vopred a nespravila žiadnu prácu, alebo pohľadávky klienta realizovala na vlastný účet. Významným signálom je požadovaná výška zálohy. Seriózna inkasná kancelária v tuzemsku dodržiava zásadu „no success – no fee“, takže zálohu nevyžadujú a pri neúspešnom inkase neúčtujú dodatočné úhrady (Bařinová 2007).

Dalším problémom môže byť vysoké percento návratnosti, ktorým sa prezentujú tieto inkasné kancelárie. Aj keď sa na prvý pohľad zdá, že je to skôr výhoda, veriteľ by mal mať na pamäti, že väčšinou vysoké percento návratnosti vedie k nelegálnym metódam. A zároveň by mal pamätať na spoluzodpovednosť za prípadné nezákonné jednanie inkasnej agentúry, ktorá pre neho pracuje (Aiacz.cz 2015).

Vzhľadom na problémy, ktoré môžu nastať, by mal veriteľ jasne vymedziť svoje požiadavky v príkaznej zmluve, ktorú podpisuje s inkasnou kanceláriou. Táto zmluva obsahuje vymedzenia a vzťah medzi veriteľom a inkasnou kanceláriou. V nej by mal detailne vymedziť úkony inkasnej agentúry, jej frekvenciu, vrátane požiadaviek na parametre splátkových kalendárov, vymáhané príslušenstvo, dozajistenie, ukončenie inkasných postupov a predanie k súdnemu inkasu. Obsahom tejto zmluvy je aj provízia z vymáhanej čiastky, pri ktorej je vhodné zvážiť dodatočnú motiváciu vo

forme bonusov pri zvýšení vymáhatelnosti, avšak využití této možnosti je závislé len na veriteli (Aiacz.cz 2015).

U pohľadávok do 180 dní po splatnosti by percento provízie rozhodne nemalo byť dvojciferné (Bařinová 2007). Rovnako je potrebné zvážit či niektoré úkony nehonorovať pevnou čiastkou za úkon (napr. odoslanie upomienky). Vždy je potrebné porovnať ponúkanú cenu služieb s intenzitou úloh a komplexnosťou inkasných postupov. Veriteľ by si mal taktiež v tejto zmluve vymedziť, akým spôsobom môže sledovať postup inkasa a celú činnosť inkasnej agentúry (Aiacz.cz 2015).

Oproti problémom, ktoré môžu nastať má využitie inkasných kancelárií aj výhody. Prínosom vymáhania pohľadávky prostredníctvom inkasnej kancelárie by pre veriteľa mala byť už skutočnosť, že inkasná kancelária je na túto činnosť z technického hľadiska podstatne lepšie vybavená než veriteľ. Väčšie inkasné kancelárie disponujú dostatočným personálom a technickým vybavením, siet' svojich zamestnancov pokrýva cele územie republiky, sú schopné zistiť platobnú históriu dlžníka a aktuálny stav bonity dlžníka a tomu prispôbiť vymáhanie pohľadávky. Sú schopné prostredníctvom vlastných či partnerských detektívnych služieb vyhľadať dlžníka (Vondráková 2011).

Pozitívny efekt, pri vymáhaní pohľadávky inkasnou kanceláriou, spravidla prináša aj fakt, že tretí subjekt („vymáhači“) sú pre dlžníka cudzie osoby, ktoré dlžník nepozná a nevie, aké jednanie od nich môže očakávať, má z nich preto väčší rešpekt, ako z veriteľa (Vondráková 2011).

Taktiež výhodou je obava dlžníka z jeho zverejnenia v rôznych databázach inkasných kancelárií, pretože tým sa výrazne zhorší jeho pozícia u jeho obchodných partneroch a u finančných inštitúcií (Vondráková 2011).

Konkrétny praktický problém riešený v práci

Ak by veriteľ nemal čas na vymáhanie pohľadávky vlastnými silami, vzhľadom na jeho predmet činnosti alebo pracovnú vyťaženosť, mohol by využiť služby inkasnej kancelárie. Najprv by si musel spraviť prieskum inkasných kancelárií, na základe ktorého by si zvolil správnu inkasnú kanceláriu. Po detailnom preskúmaní, by nasledoval proces odovzdávania kópií všetkých dokladov, ktoré potvrdzujú existenciu pohľadávky, následne podpísanie príkaznej zmluvy, kde si každá zo strán vymedzí svoje práva a povinnosti, cenu a províziu. Náklady, ktoré by tejto spoločnosti uhradil nie sú stanovené žiadnym zákonným limitom, sú výsledkom dohody. Náklady závisia na výške dlhu, na počte a frekvencii činností, na počte služieb, dĺžke vymáhania a iných činnostiach, ktoré sú zahrnuté v príkaznej zmluve, ktorú veriteľ uzatvára s inkasnou spoločnosťou.

Tabuľka 1- Inkasné kancelárie

	Náklady	Čas	Návratnosť
Inkasné kancelárie	Nie sú zákonom dané, sú závislé na mnohých aspektoch a inkasných kanceláriách.	Čas veriteľa na hľadanie správnej inkasnej kancelárie. Čas vymáhania závisí na plnení dlžníka.	Inkasné kancelárie nie sú povinné viesť verejnú štatistiku návratnosti nimi vymáhaných pohľadávok. Propagácia vysokého percenta slúži na získanie nových zákazníkov.

3.2 Pomocou vlastných síl

Tento spôsob vymáhania je možné pojať z dvoch strán, ktorými sú : vlastnými fyzickými silami alebo vlastnými právnymi silami.

Veriteľ nemusí použiť vlastné fyzické sily, ale môže si tieto sily najat'. V súčasnej dobe existujú spoločnosti, ktoré ponúkajú detektívne služby, sledovanie, zaškolenie na zbrojný pas a iné služby ako pomoc pri vymáhaní dlhov. Ak tieto služby veriteľ využije, mal by pamätať na to, že môže byť následne stíhaný za trestné činy, ktoré týmto spôsobom vymáhania spáchal či už sám, alebo si niekoho najal.

Druhá strana, ktorá je v súlade so zákonom, je vymáhanie pohľadávok pomocou vlastných právnych síl. Tento spôsobom môže realizovať buď sám veriteľ, alebo v prípade, že vlastní firmu, môže tieto kompetencie prenechať zamestnancom. Niektoré veľké firmy majú samostatné vymáhacie oddelenie, ktorého náplňou práce je kontaktovať dlžníkov. Menšie firmy, vzhľadom na vysokú nákladovosť vlastného vymáhacie oddelenia, tieto kompetencie presúvajú na obchodné alebo účtovnícke oddelenie (Pilátová a Richter 2011).

Nevýhodou presunu kompetencií je napríklad to, že obchodné oddelenie by rado zvyšovalo obrat a predaj, ale pri neplatení musí pracovník obchodného oddelenia kontaktovať obchodných partnerov s upomienkami. Pri presunutí týchto kompetencií na účtovnícke oddelenie, je možnosť, že pracovníci túto prácu budú odkladať pre vysoké pracovné vyťaženie (Pilátová a Richter 2011).

Ak veriteľ nechce, aby sa hromadili pohľadávky v premlčaní, o ktoré sa nikto nestará, prípadne stará ale bez správne stanoveného právneho postupu, mal by určiť a zaškoliť pracovníka, ktorý bude túto prácu vykonávať, pretože nevhodne spracovaná pohľadávka stráca svoju hodnotu rýchlejšie.

Tento právny postup, ktorý vykonáva buď sám veriteľ, alebo jeho zamestnanec, pozostáva z postupných krokov.

Prvý krok, ktorý by mal veriteľ spraviť, je overiť si u dlžníka či sa mu faktúra skutočne dostala do rúk. V prípade pochybností je vhodné urýchlene zaslať dlžníkovi kópiu faktúry.

Druhým krokom veriteľa je upomienka, spravidla telefonická, v nej je obvykle dohodnutý čas, ktorý dáva veriteľ dlžníkovi k odstráneniu nedopatrenia, v dôsledku ktorého nedošlo k úhrade faktúry v dobe jej splatnosti. Telefonické upomínanie je z hľadiska času efektívne, je však nepreukázateľná pre prípad ďalšieho konania. V súčasnosti je tiež rozšírené upomínanie elektronickou poštou, čo je z hľadiska času rovnako efektívne ako telefonická upomienka, ale na rozdiel od telefonickej je preukázateľná (Vondráková 2011).

V prípade ak neuhradí dlžník faktúru na základe telefonickej či elektronickej upomienky, väčšinou nasleduje tretí krok a to je oficiálna písomná upomienka veriteľa, v ktorej býva uvedený náhradný termín, v ktorom veriteľ očakáva realizovanie platby. Táto upomienka sa spravidla zasiela doporučenou poštou alebo osobne (Vondráková 2011).

Ak dlžník svoju povinnosť ani v poskytnutom náhradnom termíne nesplní, je možné rovnakým spôsobom postupovať pri štvrtom kroku a to poslaním druhej písomnej upomienky. V nej by však malo byť dlžníkovi jednoznačne dane najavo, že sa jedná o posledný pokus veriteľa riešiť záležitosť zmiernou cestou. Upomínanie by malo pôsobiť na dlžníka aj psychologicky. Veriteľ by mal stupňovať svoj tlak na dlžníka, napr. upozornením na uplatnenie zmluvnej pokuty, súdnym a exekučným pojednávaním. Dlžník si musí byť vedomý, že sa veriteľ bude snažiť usilovať o vyženie pohľadávky všetkými dostupnými prostriedkami (Vondráková 2011).

Jedná z výhod výziev je obsiahnutá v § 142a Občanského súdného rádu, ktorý hovorí o tom, že ak žalobca, ktorý mal úspech v konaní, zaslal najmenej 7 dní pred podaním návrhu na zahájenie konania žalovanému na adresu pre doručovanie výzvu k plneniu, má právo na náhradu nákladov konania proti žalovanému. Ak žalobca výzvu nezaslal, je na rozhodnutí súdu či výnimočne uzná náhradu celkových alebo čiastočných nákladov na konanie (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Možnosti aký bude výsledok tohto upomínania je viacero. Prvou z nich je, že po realizovaní všetkých týchto krokov dlžník svoj dlh nezaplatí. Druhou možnosťou je úhrada celej dlžnej čiastky. Tretím možným výsledkom je spísanie splátkového kalendára. Jednostranného prehlásenia s uvedením spôsobu, akým dlžník hodlá svoj

dlh splácať, alebo formou obojstranného právneho úkonu veriteľ'a a dlžníka – dohody o splácaní dlhu (Vondráková 2011).

Štvrtá možnosť, ktorou je zistenie momentálnych finančných problémov dlžníka, má viacero riešení. V tomto prípade je vhodné s dlžníkom spísať uznanie dlhu, ktoré je definované v § 2053 občanského zákoníka. Uznatie dlhu je jednostranným právnym úkonom dlžníka, pre ktorý je zákonom predpísaná forma. Uznávanie dlhu je zaisťovacím inštrumentom. Ak získa veriteľ' od dlžníka uznanie dlhu, zlepšuje si svoju pozíciu pre prípadné súdne konanie, a to ako z hľadiska potreby preukazovať nárok v nachádzajúcom jednaní, tak z hľadiska jeho premlčania (Zákon č. 89/2012 Sb.).

Ešte výhodnejšie postavenie získa veriteľ' v prípade uznania formou notárskeho zápisu s doložkou priamej vykonateľnosti, ktorý je podľa § 40 ods. 1 exekučného rádu, exekučným titulom (Zákon č. 120/2001 Sb.).

Notársky zápis zaisťuje právne uznanie dlhu. V prípade nezaplatenia dlžníkom, notársky zápis je vykonávateľný v zmysle § 274 písm. e) občianskeho súdneho poriadku, tzn. veriteľ'ovi je umožnené vedenie exekúcie proti dlžníkovi na základe žiadosti veriteľ'a už bez ďalšej žaloby. Uznatie záväzku, formou notárskeho zápisu s doložkou priamej vykonateľnosti, poskytuje veriteľ'ovi vysokú právnu istotu a zároveň mu zaručuje veľmi výhodné postavenie pri prípadnom exekučnom vymáhaní splatnej pohľadávky, ktorá je takto zaistená. Toto uznanie záväzku je vykonateľným titulom tj. veriteľ' nemusí absolvovať zdĺhavé súdne konanie, ale môže rovno pristúpiť „k výkonu rozhodnutia“ prostredníctvom súdu alebo exekútora. Predstavuje relatívne účinný spôsob uhradenia pohľadávky (Bařinová 2007).

Takýto postup je spojený s nákladmi za napísanie listiny podľa notárskeho tarifu a je tiež náročnejší na formu, alebo je nutné uzatvoriť nie len príslušnú zmluvu, ale u notára napísať za účasti podnikateľ'a ako veriteľ'a a dlžníka, dohodu o zvolení k vykonateľnosti. Takáto dohoda je už sama o sebe exekučným titulom a pri nesplnení dlhu je možné ju predložiť exekútorovi, spolu s návrhom na zahájenie exekúcie (Perthen 2015).

Nevýhodou tejto dohody je, že nemá účinky rozsudku a aj v rámci exekučného konania môže byť preskúmaná platnosť a formálna bezchybnosť dohody o priamej vykonateľnosti, čo v prípade zistenia chýb môže viesť až k zastavení exekúcie. Oproti tomu vecná správnosť súdneho rozhodnutia už nemôže byť v rámci exekučného konania preskúmaná (Perthen 2015).

Konkrétny praktický problém riešený v práci

Veriteľ, spoločnosť Vyrábaj s.r.o., by tento proces upomínania mohol realizovať sám alebo sa obráti na účtovnícke oddelenie, aby bezodkladne začali s procesom upomínania u dlžníka. Prvým krokom by malo byť zistenie či vôbec faktúru obdržal, v tomto prípade môže veriteľ tento krok vynechať, pretože dlžník pri prevzatí tovaru, vlastnoručne podpísal faktúru a protokol o prevzatí tovaru, ktorých jedno vyhotovenie ostalo spoločnosti Vyrábaj s.r.o. a druhé vyhotovenie mu bolo odovzdané do vlastných rúk veriteľa. Následne, v odstupe pár dní, by mal veriteľ realizovať druhý krok a kontaktovať dlžníka telefonicky a prípadne aj elektronicky. Pri neúspešnom kontaktovaní nasleduje tretí a štvrtý krok a tým je zaslanie poštou upomienku, ktorá obsahuje náhradný termín, pripomenutie dlžníkovi zmluvnú pokutu v podobe denného úroku, úroky a prípadné riešenie tohto sporu súdnym a následným exekučným konaním. Výsledky tohto upomínania môžu byť rôzne. S výsledkami je spojená nákladovosť riešení. Pri zaplatení celej čiastky, pri dohode na splátkovom kalendári sú náklady nulové. V prípade ak by sa veriteľ dohodol s dlžníkom na spísaní notárskeho zápisu o dohode so zvolením k vykonateľnosti zápisu, náklady by boli nasledovné :

- Odmena notára podľa tarifnej hodnoty: z istiny 100 000 Kč sú vo výške dvoch tretín z 2,0% čo je 1 333,33 Kč, čo je menej ako 2 000 Kč. Vzhľadom na to, že je daná minimálna výška odmeny notára, by náklady za vyhotovenie notárskeho zápisu v tomto prípade boli vo výške 2 000 Kč (Vyhláška č. 196/2001 Sb.).

Tabuľka 2 - Pomocou vlastných síl

	Náklady	Čas	Návratnosť
Pomocou vlastných síl	Mzda zamestnancov, ktorí vykonávajú upomínanie. A v prípade notárskeho zápisu 2 000 Kč.	Závislý na vôli veriteľa, ako dlho bude proces upomínania realizovať.	Buď celková, žiadna alebo čiastočná v prípade splátkového kalendára.

3.3 Postúpenie (predaj) pohľadávky

Postúpenie pohľadávky (cese) je zmena v osobe veriteľa. K tejto zmene vedie veriteľ dôvod, že ma záujem rýchlo a aspoň čiastočne uspokojiť problematicky dobytne pohľadávky (Vondráková 2011).

K postúpeniu môže dôjsť len u určitých pohľadávok. Prvým predpokladom je právna existencia pohľadávky. Je možné postúpiť pohľadávku premlčanú, pohľadávku splatnú aj nesplatnú a dokonca aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti. Postúpiť je možné pohľadávku vykonateľnú, tj. právoplatne priznanú, tak aj nevykonateľnú. Ďalším predpokladom je prevoditeľnosť pohľadávky, ktorá môže byť vylúčená zákonom alebo zmluvou. Posledným predpokladom je, že skutočne postupovaná pohľadávka náleží postúpiteľovi tj. pôvodnému veriteľovi (Zákon č. 89/2012 Sb.).

Veriteľ pri uvažovaní o postúpení pohľadávky musí postupovať rýchlo, pretože čím neskôr bude hľadať záujemcu o pohľadávku, tým bude bonita dlžníka horšia a tým menej bude potencionálny záujemca ochotný zaplatiť (Perthen 2015).

Ak záujemcu nájde, tak postúpenie pohľadávky sa uskutočňuje aj na základe písomnej zmluvy, ktorou postúpiteľ (cedent) postupuje pohľadávky, ktoré má voči dlžníkovi, inému subjektu – postupníkovi (cesionárovi) (Zákon č. 89/2012 Sb.).

V tejto zmluve je dohodnutá aj úplata za postúpenie pohľadávky, ktorá je väčšinou podstatne nižšia, ako nominálna výška dlhu a príslušenstva. Veriteľ pri výške úplaty musí zohľadňovať situáciu dlžníka a teda mieru pravdepodobnosti vymoženia pohľadávky, tak aj to, že sa mu aspoň časť finančných prostriedkov vráti. Zároveň riziko neúspechu, časového oneskorenia a nákladov na vymáhanie na seba preberá tretí subjekt – postupník. Spolu s rizikom získava postupník aj príslušenstvo pohľadávky a práva s pohľadávkou spojené, vrátane jej zaistenia, pokiaľ nie je medzi stranami dohodnuté inak. Aj keď zmluvná pokuta nepatrí do príslušenstva prechádza právo na túto pokutu taktiež na postupníka (Perthen 2015).

Ďalšou dôležitou časťou zmluvy o postúpení pohľadávky je dôkladný opis pohľadávky veriteľom. Veriteľ by mal zároveň vylúčiť svoju zodpovednosť za dobytnosť pohľadávky, čo je u tohto dispozitívneho ustanovenia možné. Týmto vylúčením sa vyhne ručením za dobytnosť do výšky prijatej úplaty. Postúpenie pohľadávky nie je závislé na súhlase či nesúhlase dlžníka, je možné pohľadávku postúpiť aj proti jeho vôli, ak to strany nemajú vylúčené v zmluve (Perthen 2015).

Avšak, dlžník musí byť o postúpení pohľadávky oboznámený, túto povinnosť má pôvodný veriteľ. Postúpenie pohľadávky môže byť realizované komukoľvek; osobe fyzickej, právnickej či cudzincovi. Taktiež dlžníkovi, ktorý sa stane novým veriteľom a dôjde k splynutiu osoby dlžníka a veriteľa, a tým aj k zániku pohľadávky. Možno je postúpiť pohľadávku viacerým subjektom súčasne, ktorí sú z pohľadávky oprávnení solidárne tj. spoločne a nerozdielne (Vondráková 2011).

Medzi ďalšie veriteľmi užívané transakcie, pri ktorých dochádza k zmene osoby veriteľa, patrí :

3.3.1 Faktoring

Tento spôsob sa využíva hlavne pri financovaní krátkodobých pohľadávok spravidla s dobou splatnosti do deväťdesiatich dní. Na odkúp týchto krátkodobých pohľadávok, pred dobou splatnosti, sa zameriavajú špecializované faktoringové spoločnosti, ktoré odkupujú pohľadávky na základe písomnej zmluvy od veriteľa a táto spoločnosť sa stáva novým veriteľom pohľadávky spolu s príslušenstvom. Výhodou podpísania zmluvy s faktoringovou spoločnosťou je, že veriteľ získa finančné plnenie skôr, ako by ho získal od dlžníka (Vondráková 2011).

Faktoringová zmluva nie je obmedzená len na pohľadávky, ktoré už existujú, ale zahŕňa aj pohľadávky, ktoré vzniknú po uzatvorení tejto zmluvy. V tejto zmluve je možné, aby sa účastníci dohodli na podmienkach, za ktorých bude veriteľ pohľadávku postupovať. Pri tejto forme postúpenia, taktiež nie je potrebný súhlas dlžníka. Avšak táto možnosť môže byť vylúčená jedine dohodou, ktorá bola uzavretá medzi dlžníkom a veriteľom. Dlžník musí byť upovedomený, že dlhy musí splácať faktoringovej spoločnosti a nie veriteľovi (Vondráková 2011).

V zmluve je zahrnutá aj úplata, ktorá bude poskytnutá za postúpenie pohľadávky faktoringovej spoločnosti. Táto spoločnosť poskytuje zálohu vo výške cca cca 60 % až 90% nominálnej hodnoty. Taktiež obsahuje výšku odmeny faktoringovej spoločnosti, ktorá je odčítaná od pohľadávky, ktorá bola zaplatená dlžníkom. Ďalšou zložkou, ktorá je od tejto čiastky odpočítaná je výška úrokov za poskytnutie zálohy a zostávajúca časť nominálnej hodnoty postúpenej pohľadávky je vyplatená pôvodnému veriteľovi (Vondráková 2011).

Na základe preberania alebo nepreberania rizika faktoringovou spoločnosťou sa faktoring delí na regresný a bezregresný (Vondráková 2011).

3.3.2 Forfaiting

Naproti faktoringu sa tento spôsob financovania využíva u pohľadávok s dlhšou dobou splatnosti, spravidla viac ako deväťdesiat dní. Podstatou je odkupovanie dlhodobých pohľadávok bankou alebo špeciálnou forfaitingovou spoločnosťou (Vondráková 2011).

Výhoda forfaitingu spočíva v tom istom, ako výhoda faktoringu, čím je získať finančné plnenie skôr ako od dlžníka. Aj tento vzťah je uzatváraný na základe písomnej zmluvy, ktorá sa uzatvára medzi dodávateľom (veriteľom) a forfaitingovou spoločnosťou už pred realizáciou dodávky (Vondráková 2011).

Forfaiting sa nedelí na základe preberania alebo nepreberania rizika, v tomto spôsobe financovania, nie je možné dohodnúť spätný postih. Veriteľ po uzatvorení zmluvy so spoločnosťou a po realizácii dodávky postúpi pohľadávku forfaiterovi, ktorý mu zaplatí dohodnutú finančnú čiastku, ktorá predstavuje hodnotu pohľadávky zníženú o náklady forfaitingu. Týmto sa z veriteľa prenášajú rizika z prípadného nezaplatenia pohľadávky na forfaitera. Ten naďalej pohľadávku sleduje a hneď potom, čo sa stane splatnou, vyinkasuje jej nominálnu hodnotu od dlžníka, prípadne od jeho banky. Ak túto pohľadávku dlžník neuhradí, proces vymáhania realizuje forfaiter (Vondráková 2011).

Konkrétny praktický problém riešený v práci

Pohľadávku, ktorá vznikla veriteľovi vo výške :

- Istina 100 000 Kč

Príslušenstvo :

- Denná zmluvná pokuta 0,05% z úročenej časti dlhu/istiny od 15.10.2016 do zaplatenia.
- Ročný úrok z omeškania 8,05% z úročenej časti dlhu/istiny od 15.10.2016 do zaplatenia.
- Náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ktorých výška závisí na spôsobe uplatnenia.

Je možné ju postúpiť v prípade, že dlžník nereaguje na výzvy a nekomunikuje. Tak tiež v prípade, že veriteľ nechce túto pohľadávku riešiť súdnou cestou, pretože urýchlené potrebuje aspoň časť finančného plnenia pohľadávky. Zároveň musí veriteľ počítať s tým, že 100% nominálnej hodnoty pohľadávky nedostane späť. Sumu, za ktorú postúpi pohľadávku sa odvíja od toho, aká je dobytnosť pohľadávky vzhľadom na pomery dlžníka, doba po splatnosti a iné.

Tabuľka 3 - Postúpenie pohľadávky

	Náklady	Čas	Návratnosť
Postúpenie pohľadávky	Žiadne; prípadne na právnu pomoc pri uzatváraní zmluvy alebo pomoc pri hľadaní postupníka.	Čas je pomerne krátky, zahrňuje hľadanie postupníka a uzatvorenie zmluvy.	Nižšia ako nominálna hodnota pohľadávky. Je závislá na miere pravdepodobnosti vymáhania pohľadávky.

3.4 Mediácia

Ďalším spôsobom, ktorým sa dá riešiť spor, ktorý vznikol medzi veriteľom a dlžníkom je mediácia. Mediácia má zmysel len v prípade, ak sa obidve strany chcú na spôsobe riešenia dohodnúť, pretože mediácia je čisto dobrovoľný postup, ktorý vedie k priateľskému konsenzu (Bařinová 2007).

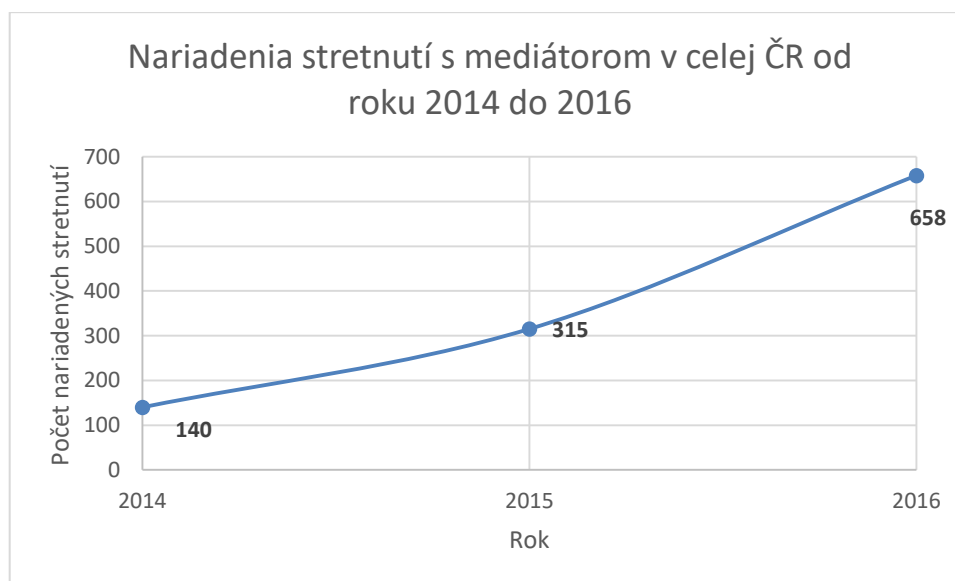
Z toho vyplýva, že mediáciu je možné zahájiť len so súhlasom všetkých zúčastnených strán, to znamená, že bez súhlasu strán, nedôjde k výstupu tohto konania (Svatoš 2015).

V mediácii ide o vyjednávanie, ktoré sa uskutočňuje za účasti tretej osoby, ktorou je mediátor. Mediátor nemá predpísanú formu, ktorou by mal byť spor vyriešený, ale diskutuje o tomto riešení priamo s veriteľom a dlžníkom. Mediátor nemá právomoc k vydaniu záväzného rozhodnutia, ktoré by malo donucovaciu právomoc (Bařinová 2007).

Veriteľ sa pri riešení konfliktu o zaplatení pohľadávky pomocou zapísaného mediátora v zmysle zákona č. 202/2012 Sb., o mediácii, môže stretnúť v dvoch prípadoch. V prvom prípade vtedy, ak sa obidve strany sporu dohodnú na realizácii mediácie a uzatvoria mediačnú zmluvu minimálne s jedným mediátorom. Druhý prípad, je že predseda senátu nariadi povinné stretnutie s mediátorom. Ak takto učiní, tak zároveň preruší súdne konanie, maximálne na dobu troch mesiacov (Perthen 2015).

V nasledujúcom grafe, ktorý zobrazuje počet nariadení v celej Českej republike v roku 2014, 2015 a 2016, je tento druhý prípad používaný v malom percente prípadov. Konkrétne v roku 2014 bolo nariadené stretnutie s mediátorom len u 0,023% zo všetkých prípadov. Toto percento sa minimálne zvýšilo v roku 2015 na 0,06% a v roku 2016 to bolo 0,15%. Nízke percento nariadených stretnutí s mediátorom môže súvisieť s neochotou obidvoch strán sa dohodnúť a spor sa rieši skôr súdnym konaním.

Obrázok 2 - Nariadenia stretnutí s mediátorom v celej ČR od roku 2014 do 2016

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

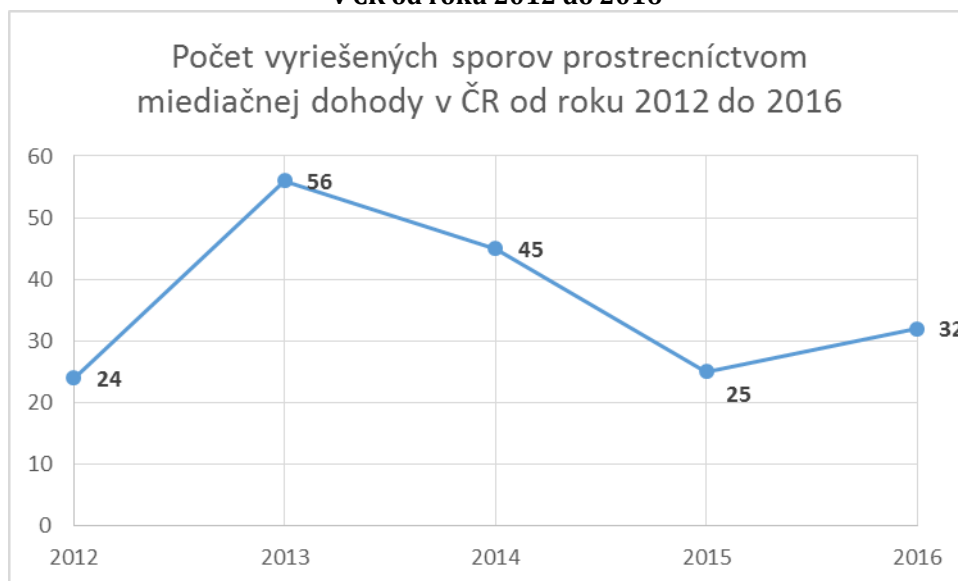
Ak mediácia prebehne úspešne a strany sa dohodnú na riešení, tak výsledkom tohto konania je mediačná dohoda, ktorá má účinky súdneho zmierenia. Obsahom tejto dohody je aj odmena mediátora za jeho činnosť (Perthen 2015).

V prípade, ak sa táto dohoda uzatvorí a dlžník svoje povinnosti neplní, je možné obsah tejto dohody vymáhať (Bařinová 2007).

Výšku tejto odmeny a náhradu nákladov mediátora upravuje § 10 zákona o mediácii, ktorý hovorí, že mediátor má právo na dohodnutú odmenu za realizovanú mediáciu a náhradu hotových výdajov (cestovné náklady, poštovné náklady, obstaranie opisov a kópií). V niektorých prípadoch môže mediátor žiadať zálohu na odmenu a hotové náklady. Tieto náklady a dohodnutá odmenu sa započítajú rovnakým dielom obidvom stranám konfliktu, ak nie je v zmluve dohodnuté inak (Zákon č. 202/2012 Sb.).

Predchádzajúci graf zobrazoval, v koľkých prípadoch bola nariadená mediácia. Tento graf ukazuje, koľko sporov bolo vyriešených pomocou mediačnej dohody, ktorá je výsledkom mediácie. Ako môžeme vidieť v grafe, ochota veriteľov a dlžníkov riešiť spor, ktorý vznikol medzi nimi, klesá od roku 2013, kedy bola za posledných päť rokov najvyššia.

Obrázok 3 - Počet vyriešených sporov prostredníctvom mediačnej dohody v ČR od roku 2012 do 2016

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

S mediáciou sú spojené výhody aj nevýhody. Jednou z výhod je časová úspora, ktorá je však závislá na komplikovanosti prípadu. Vzhľadom na neuverejňovanie oficiálnych štatistík mediácií sa priemerná dĺžka nedá určiť, avšak pri zhovievavosti obidvoch strán je mediácia kratšia ako súdne konanie.

Ďalšou výhodou je úspora veriteľovho času, vzhľadom na to, že mediáciu realizuje tretia osoba, ktorou je mediátor, má veriteľ čas venovať sa dôležitejšej práci. Hľadisko nákladov je taktiež zahrnuté do výhod, pretože je lacnejšie ako súdne konanie alebo arbitráž, vzhľadom na kratšie konanie či súdne poplatky (Svatoš 2015).

Výhodou je aj neformálnosť a minimálna štruktúrovanosť, čo uľahčuje aktívnu a kreatívnu účasť strán. Tým pádom je možné prispôbiť mediáciu podľa potrieb jednotlivých strán. Niekedy je výhodou, že tieto spory neriešia advokáti, ale riešia ho priamo obidve strany, inokedy je to nevýhodou (Svatoš 2015).

Nevýhodou mediácie je hlavne to, že mediačná dohoda nie je dohoda o priamej vykonateľnosti, čo znamená, že nie je exekučným titulom (Svatoš 2015).

Konkrétny praktický problém riešený v práci

V prípade veriteľa, firmy Vyrábaj s.r.o., je možné mediáciu využiť len v prípade, ak sa dlžník bude chcieť dohodnúť na riešení. V inom prípade, ak dlžník nereaguje alebo nemá záujem sa dohodnúť, je tento spôsobom neaplikovateľný.

Tabuľka 4 - Mediácia

	Náklady	Čas	Návratnosť
Mediácia	Náklady pozostávajú z dohodnutej odmeny a hotových nákladov mediátora.	Čas je závislý len na stranách sporu, ktoré ho ovplyvňujú.	Závislá na dohode medzi stranami. Pri úspešnej mediácii, môže byť návratnosť aj 100%.

3.5 Rozhodcovské konanie

Rozhodcovské konanie (arbitráž) je definované ako rozhodovanie o sporoch prostredníctvom súkromných osôb, alebo neštátnymi rozhodcovskými inštitúciami, ktoré sú oprávnené na základe právnych predpisov takýto spor prejedávať a rozhodnúť (Vondráková 2011).

Prostredníctvom rozhodcovského konania je možné riešiť len spory, ktoré spĺňajú určité podmienky. Tieto podmienky sú : musí ísť o spor majetkový, tento spor je možné prejednávať súdnym konaním a ohľadne sporu je možné uzatvoriť zmier, čo znamená, že spor musí byť arbitrovateľný. Samozrejme, všetky tieto podmienky musia byť splnené súčasne (Vondráková 2011).

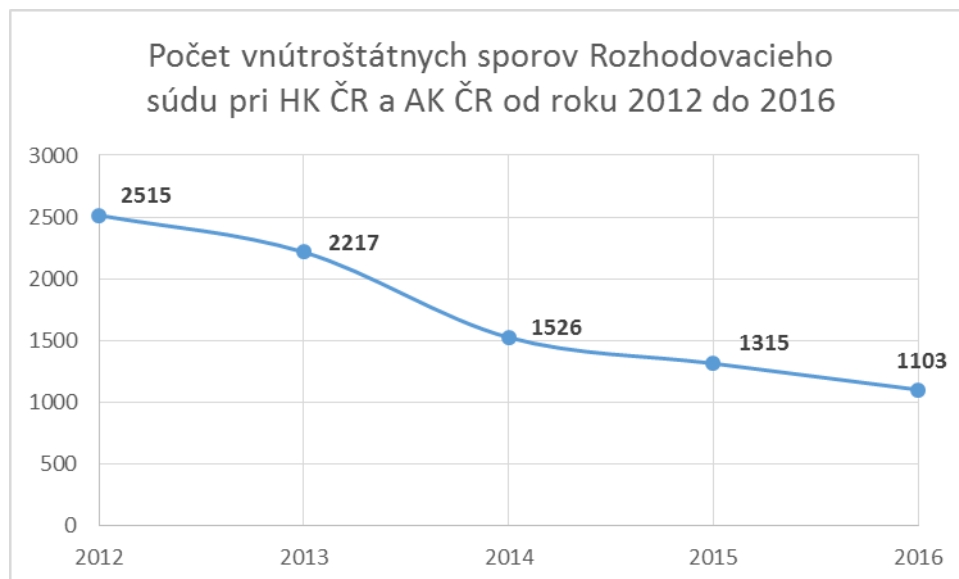
Konanie je upravené v zákone o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Tento zákon umožnil aplikovať rozhodcovské konanie aj v prípadoch sporov vo vnútroštátnych obchodných a majetkových vzťahoch, a to ako medzi právnickými osobami, tak medzi osobami fyzickými, bez ohľadu na bydlisko (Zákon č. 216/1994 Sb.).

Toto rozhodcovské konanie je riešene pred stálymi rozhodovacími súdmi alebo pred rozhodcami. Rozhodcov si zúčastnené strany zvolia. Na základe toho, kým je riešené toto konanie, sa delí na rozhodovacie konanie ad hoc, ktoré prebieha pred jedným alebo viacerými rozhodcami, alebo konanie inštitucionalizované, ktoré prebieha pred rozhodovacím súdom (Bařinová 2007).

Tento graf znázorňuje počet vnútroštátnych sporov Rozhodovacieho súdu pri Hospodárskej komore ČR a Agrárnej komore ČR. Okrem vnútroštátnych sporov sa rozhodcovské konanie používa aj pri medzinárodných sporov, ktoré tvoria priemerne 6% zo všetkých sporov. Ako je zrejmé z grafu, za posledných päť rokov, počet sporov klesol o vyše 1400 sporov. Je otázne z akých dôvodov klesá počet sporov riešených pri HK ČR a AK ČR. Jedným z dôvodov môže byť nesplnenie podmienky, ktorou je podpísanie rozhodcovskej zmluvy resp. rozhodcovskej doložky, alebo nízka informovanosť strán o existencii tohto spôsobu riešenia sporov. Ďalšou možnosťou

prečo klesajú tieto spory, môže byť dôvod, že súdy často neuplatnili rozhodcovské doložky u spotrebiteľských sporov, ktoré sú už teraz medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi zakázané.

Obrázok 4 - Počet vnútroštátnych sporov Rozhodovacieho súdu pri HK ČR a AK ČR od roku 2012 do 2016

Zdroj dát: <http://www.soud.cz/ke-stazeni>

Rozhodcovský súd vedie online zoznam rozhodcov, ktorými sú napríklad advokáti, univerzitní pedagógovia apod. Aktuálne má tento zoznam vyše 300 rôznych českých a zahraničných rozhodcov (Rozhodčí soud 2017a).

Rozhodca vystupuje ako osoba, ktorá je nezávislá a nestranná. Jeho právomoc je medzi stranami dohodnutá písomnou dohodou. Rozhodca vykonáva svoju právomoc aj tým, že rieši sporné otázky, ktoré nakoniec rozhodnú rozhodcovským nálezom, ktorá je vykonateľným rozhodnutím postaveným na úrovni súdneho rozsudku. Ak je tento rozhodcovský nálež vykonateľný a právoplatný má rovnaké účinky ako rozsudok, čo znamená, že je exekučným titulom (Perthen 2015).

Rozhodcovská zmluva je prejav vôle učinенý v zhode na všetkých podmienkach, ktoré sú obsiahnuté v tomto právnom úkone (Vondráková 2011). Táto zmluva musí mať vždy písomnú formu a môže mať tri základné podoby (Bařinová 2007).

Rozhodcovská doložka, ktorou sa strany dobrovoľne zaväzujú, že všetky spory, ktoré v budúcnosti mohli zo zmluvy vzniknúť, budú rozhodované v rozhodcovskom konaní. Platne uzatvorená rozhodcovská doložka znamená vylúčenie právomocí všeobecných súdov rozhodovať v konkrétnom spore (Vondráková 2011).

Ďalším typom je zmluva o rozhodcovi, ktorá sa uzatvára v dobe, keď už spor medzi stranami existuje a strany sa dohodnú, že spor predložia k rozhodcovskému súdu alebo rozhodcovi (Vondráková 2011).

Posledným typom je neobmedzený kompromis. Ten je realizovaný vtedy, ak strany medzi sebou uzatvárajú zmluvy a aby v každom zmluvnom vzťahu nemusela byť rozhodcovská doložka, uzavrú jednu rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej sa všetky spory budú riešiť rozhodcovským konaním (Vondráková 2011).

Rozhodcovské konanie má v porovnaní so súdnym konaním niekoľko výhod:

- Výhodou je rýchlosť rozhodcovského konania, pretože že je jednoinstančné, čo znamená, že vydaním rozhodcovského nálezu a doručenie stranám je tento nález záväzný a pokiaľ strana dobrovoľne neplní svoje povinnosti, je tento nález exekučným titulom (Vondráková 2011).
- Ďalšou výhodou je aj to, že na rozdiel od všeobecných súdov, pri rozhodovaní prostredníctvom rozhodcovského súdu, je možné priplatiť si za zrýchlené konanie (napríklad do jedného mesiaca) alebo ho viesť online (Perthen 2015).
- Toto konanie je zároveň aj neformálne, vzhľadom na to, že si strany môžu dohodnúť pravidlá, podľa ktorých budú rozhodcovia postupovať, alebo tento postup dohodnú podľa pravidiel rozhodcovského súdu. Pravidlá, ktoré si môžu dohodnúť sa týkajú napr. : miesta, kde bude toto konanie prebiehať, na základe akých podkladov bude rozhodovanie prebiehať alebo či pôjde o ústne alebo písomne konanie (Vondráková 2011).
- Výhodou je aj dobrá vykonateľnosť rozhodovacieho nálezu, ktorá bola daná v roku 1958 Newyorskou zmluvou, ktorá umožňuje uznanie a výkon rozhodovacieho nálezu vo viac ako 140 štátoch, ktoré túto zmluvu ratifikovali (Rozhodčí soud 2017a).
- Do výhod sa zahrňuje aj neuverejnenie, pretože zo zákona je toto konanie neveřejné. Ako výhodu to vnímajú hlavne podnikatelia, ktorí nemajú záujem o to, aby došlo k zverejneniu ich firmy či mena (Vondráková 2011).
- Výber rozhodcov, ktorých si strany vyberajú samostatne a zároveň si môžu vybrať skutočných odborníkov na spor. Taktiež si môžu vybrať počet rozhodcov, ktorí budú tento spor riešiť (Vondráková 2011).
- Ak strany nevyužijú urýchlené konanie, tak je možné brať náklady rozhodovacieho konania ako výhodu. Náklady sú v tomto konaní nižšie s prihliadnutím na jednoinstančnosť a možnosť, že stranu nezastupuje advokát. Náklady na konanie pred RS pri HK ČR a AK ČR, kde u vnútroštátnych sporov je poplatok vo výške 4% z hodnoty sporu. Na porovnanie so všeobecným súdom je súdny poplatok vo výške 5% z hodnoty sporu, avšak je možné podať odvolanie čím náklady stúpajú. Ak sa strany dohodnú, že spor bude rozhodovaný jedným rozhodcom menovaným Rozhodcovským súdom v zrýchlenom konaní do 1 mesiaca, tak sa poplatok zvyšuje

o 75%. Ak by tomu došlo až po žalobe podanej Rozhodcovskému súdu a strana by požiadala o zrýchlené konanie do 3 mesiacov, poplatok sa zvyšuje o 50%. Úroky z omeškania sa nespoplatňujú (Vondráková 2011).

Konkrétny praktický problém riešený v práci

V prípade, ak by sa veriteľ dohodol s dlžníkom na tom, že tento spor budú riešiť prostredníctvom rozhodcovského konania, môžu spolu uzatvoriť dohodu o rozhodcovi, prostredníctvom ktorej by tento spor riešil rozhodcovský súd alebo rozhodca. Zároveň si rozhodcov môžu samostatne vybrať. Týmto konaním by ušetrili čas, keďže je možné toto konanie riešiť aj online, prípadne za poplatok zrýchlene. Poplatok za toto konanie je stanovený v sazebníku poplatkov, ktorý je prílohou Zákona České národní rady o soudních poplatcích, vo výške 4% do 50 000 000 Kč, najmenej však 10 000Kč (Rozhodčí soud 2017b). V prípade sporu veriteľa, firmy Vyrábaj s.r.o., by náklady na konanie boli vo výške 4% z istiny 100 000 Kč, bez úrokov z omeškania, ktoré sa nespoplatňujú. Čiže výška poplatku je 4 000 Kč, čo je menej ako minimum, tým pádom je jeho výška 10 000Kč. Výška poplatku pre online konanie je 3% z istiny 100 000 Kč, minimálne 3 000Kč (Rozhodčí soud 2017b). V spore spoločnosti Vyrábaj s.r.o. by boli náklady na online konanie vo výške 3 000 Kč. Ak by sa rozhodol pre zrýchlené konanie pred žalobou, do jedného mesiaca, náklady by boli 79% z predmetu sporu, čo je 79 000 Kč. V prípade, ak by požiadal o zrýchlené konanie po žalobe (do 3 mesiacov), náklady by boli vo výške 54%, čo je vo výške 54 000Kč. Ďalšie náklady, ktoré môžu s týmto konaním vzniknúť sú závislé na individuálnosti prípadov.

Tabuľka 5 - Rozhodcovské konanie

	Náklady	Čas	Návratnosť
Rozhodcovské konanie	Poplatok za konanie vo výške 10 000 Kč alebo za online konanie 3 000 Kč. Poplatok za zrýchlené konanie pred žalobou vo výške 79 000 Kč. Poplatok za zrýchlené konanie po žalobe vo výške 54 000 Kč.	Rozhodcovské konanie viac ako 3 mesiace. Za poplatok zrýchlené konanie pred žalobou do jedného mesiaca, po žalobe do troch mesiacov.	Odvíja sa od riešenia rozhodcovského konania, ktoré je obsahom rozhodovacieho nálezu. Dlžník by mal uhradiť celú dlžnú čiastku spolu s nákladmi na konanie.

3.6 Vymáhanie pohľadávky v klasickom civilnom konaní

Ďalším spôsobom, ktorým je možné vymáhať pohľadávky je súdne konanie. Základným predpisom pri tomto postupe je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Tento spôsob sa používa v prípadoch, keď dlžník veriteľovi dobrovoľne nesplní pohľadávku. Ak tento stav nastane, veriteľ má možnosť obrátiť sa so svojím nárokom na súd.

Tento proces je zahájený na základe návrhu podávaného na súd, ktorý posúdi uplatnenú pohľadávku, ktorá je opísaná v žalobe. Vzhľadom na to, že žaloba musí spĺňať všetky zákonné náležitosti, je vhodné, nie však nevyhnutné, aby veriteľ uzavrel dohodu o právnom zastúpení s advokátom, ktorý je spôsobilý k tomu, aby žalobu správne formuloval (Vondráková 2011).

Všetky náležitosti, sú obsiahnuté v § 42 a § 79 občanského soudního řádu. Jednou z náležitostí, ktoré musí žaloba obsahovať je podrobné označenie účastníkov konania. Veriteľ je v žalobe označený ako žalobca a dlžník ako žalovaný. Ak je účastníkom konania fyzická osoba, musí byť označená menom, priezviskom, dátumom narodenia a bydliskom. V prípade právnickej osoby je potrebný názov firmy, ktorý je zapísaný v obchodnom registri, identifikačné číslo a sídlo firmy. Pokiaľ toto označenie v žalobe chýba, ide o nedostatok a odstraňovaním sa proces vymáhania predĺži (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Ďalšou podstatnou náležitosťou žaloby je skutková podstata, čo je vytýčenie rozhodujúcich skutočností. V tejto skutkovej podstate je nutné jasne a presne vytýčiť, na základe akých skutočností veriteľ svoju pohľadávku vymáha. Tieto dôkazy musia byť pripojené k žalobe, aby sa s nimi mohol súd oboznámiť (Vondráková 2011).

Náležitosť, ktorá je taktiež povinná, je žalovaný petit vložený do obsahu žaloby. Žalobný petit je to, čoho sa žalobca domáha. Taktiež ako vytýčenie skutočností, tak aj petit musí byť presný, určitý a zrozumiteľný, aby po jeho prevzatí do výroku súdneho rozhodnutia bol vykonateľný, čiže mohol byť predmetom prípadnej exekúcie (Vondráková 2011).

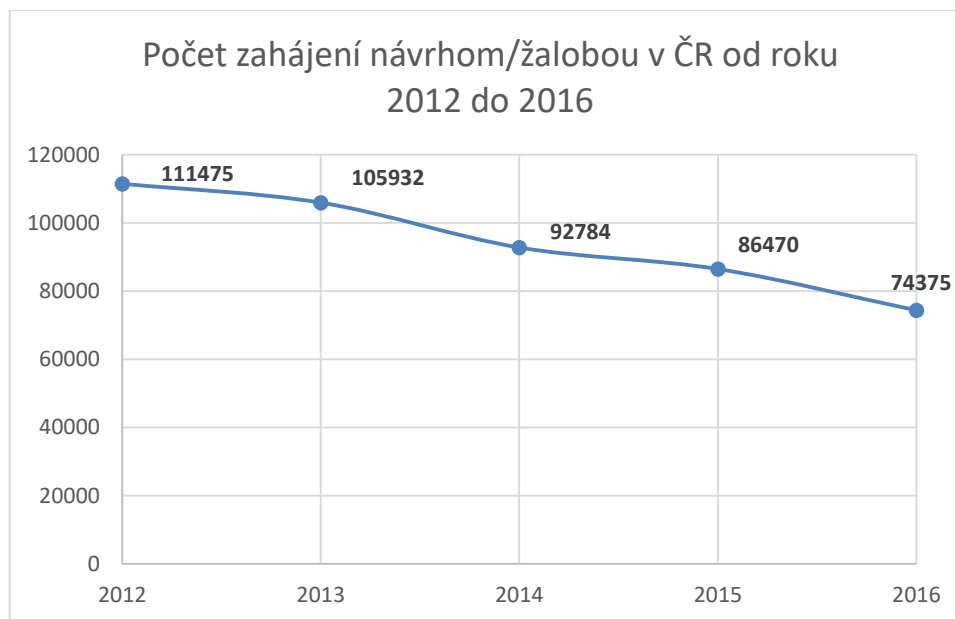
Ak je žaloba napísaná podľa všetkých náležitostí, je potrebné ju podať na vecne a miestne príslušný súd, pre úspešné a rýchle vymáhanie pohľadávky. Podľa § 9 občanského soudního řádu je vecne príslušný okresný súd. Miestna príslušnosť súdu je závislá vždy od žalovaného. Ak je žalovaná fyzická osoba, ide o súd v obvode, v ktorom má žalovaný bydlisko a ak ide o právnickú osobu, ide o súd v obvode, v ktorom má táto právnická osoba sídlo, zapísané v obchodnom registri (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Podanie žaloby na príslušný súd je spojené s povinnosťou zaplatiť súdny poplatok. Výška poplatku sa všeobecne odvodzuje od žalovaného peňažného nároku. Konkrétne percentá zo žalovanej čiastky sú dané v zákone č. 549/1991 Sb., o súdnych poplatkoch. Nezaplatenie tohto súdneho poplatku je dôvodom pre zastavenie celého konania (Perthen 2015).

Ak súd nariadi jednanie a žalovaný sa na súd nedostaví, súd rozhodne v prospech žalobcu rozsudok pre zmeškania, ak to navrhne žalobca a sú splnené ďalšie zákonom presumované podmienky. V porovnaní so Slovenskou republikou, kde platí § 278 civilného súdneho poriadku, ktorého obsahom je, že ak sa žalobca na súd nedostaví a navrhne to prítomný žalovaný, súd žalobu zamietne. Zamietne ju pokiaľ bol žalobca riadne a včas predvolaný a bol oboznámený o následku nedostavenia, pričom sa neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, advokát sa musí nechať zastúpiť iným advokátom (Zákon č. 160/2015 Z. z.).

Graf ukazuje počet žalôb podaných v celej Českej republike za posledných 5 rokov. Vzhľadom na klesajúcu krivku, ktorá je znázornená v grafe je možné usúdiť, že počet žalôb každým rokom klesá. Dôvodom môže byť využívanie iných, rýchlejších a lacnejších spôsobov zahájenia ako je žaloba. Avšak ak sa na to pozrieme z percentuálneho hľadiska, žaloby v roku 2012 a 2013 tvorili 16% z celkového počtu zahájení žalobou. V roku 2014 to bolo 15% a v posledných dvoch rokoch 2015 a 2016 to bolo 17% z celkového počtu zahájených konaní. Vzhľadom na percentuálne zastúpenie žalôb v celkovom počte zahájení v ČR je zrejmé, že sa počet žalôb znižuje ale na druhej strane sa zvyšuje percento sporov zahájených žalobou.

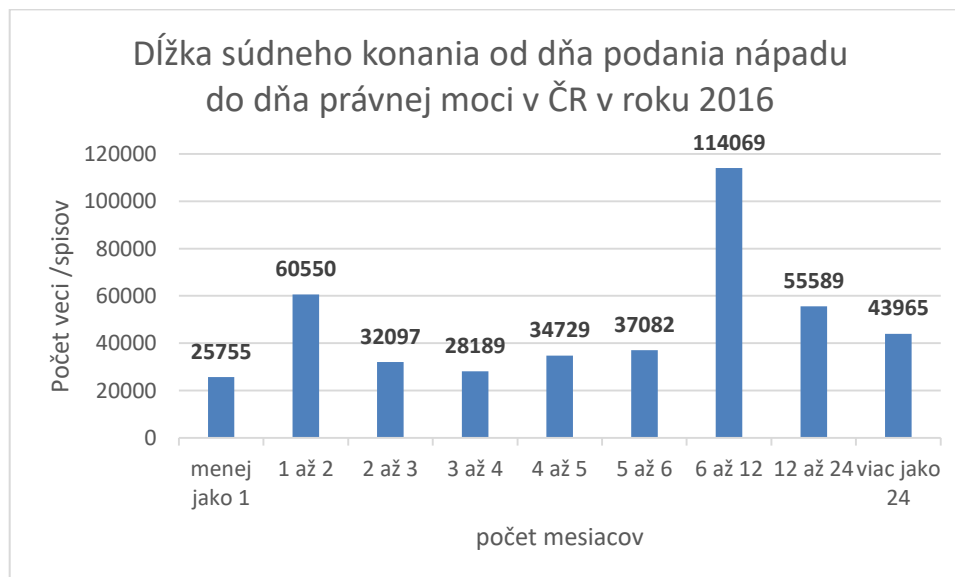
Obrázok 5 - Počet zahájení návrhom/žalobou v ČR od roku 2012 do 2016

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Ako je zrejmé z tohto grafu, dĺžka súdneho konania sa môže líšiť. Najviac sporov sa rieši v celej Českej republike v dobe od 6 do 12 mesiacov. Najmenej sporov je vyriešených do 1 mesiaca, čo nie je vôbec prekvapivé. Ako už bolo uvedené, dĺžka súdneho konania je závislá na zložitosti jednotlivých prípadov.

Obrázok 6 - Dĺžka súdneho konania od dňa podania nápadu do dňa právnej moci v ČR v roku 2016

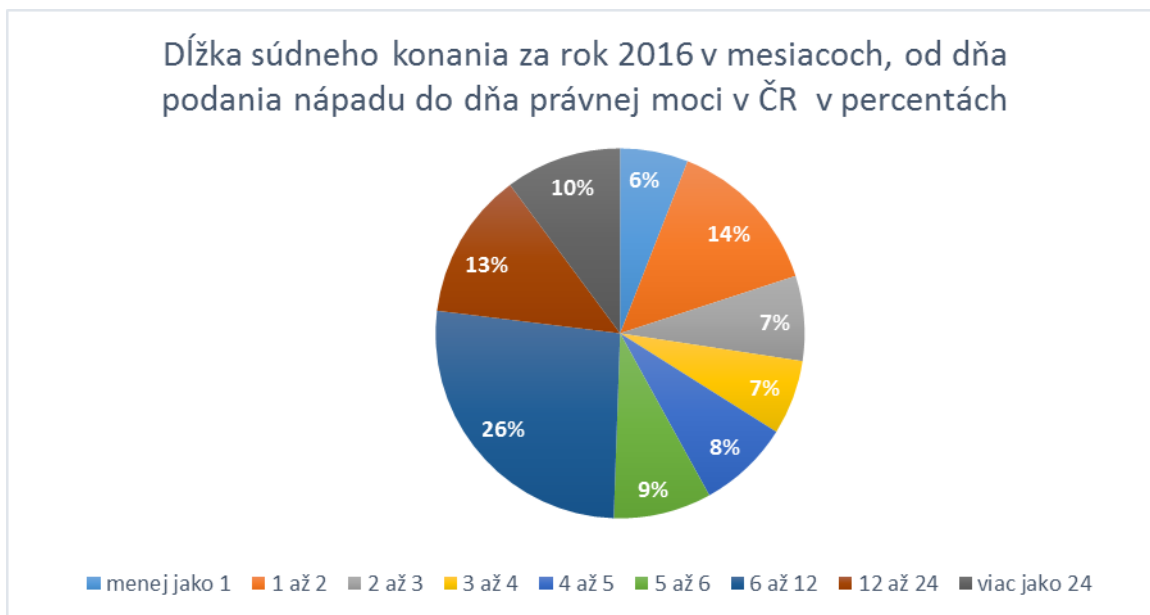

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Pre lepšiu predstavu, sú v tomto grafe použité percentá na priblíženie toho, koľko sporov z celkového množstva je vyriešených v určitom období. Najviac sporov, čo je

26% je vyriešených za 6 až 12 mesiacov. Od 1 do 6 mesiacov je to 51% sporov a zvyšných 23% tvoria spory vyriešene za viac ako jeden rok.

Obrázok 7 - Dĺžka súdneho konania za rok 2016 v mesiacoch, od dňa podania nápadu do dňa právnej moci v ČR v percentách

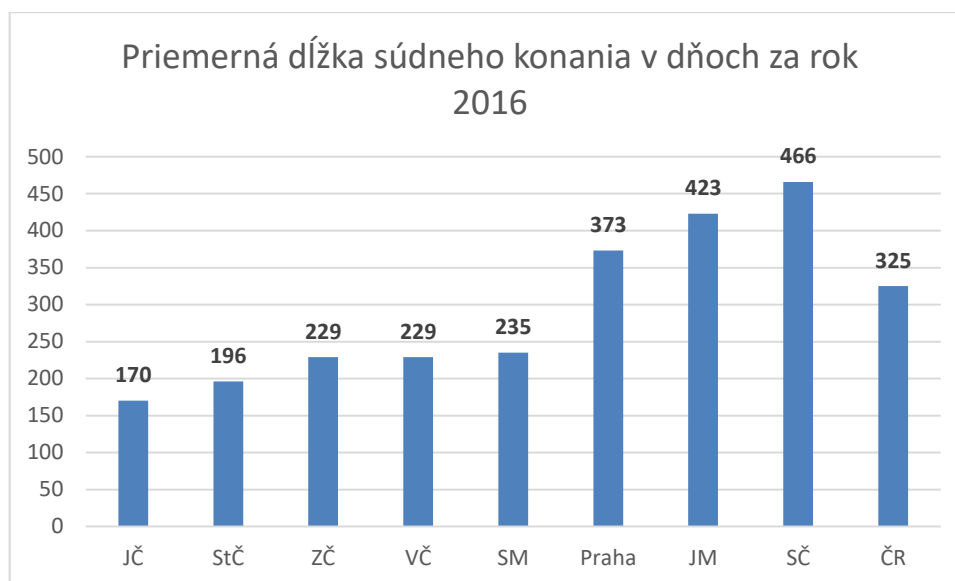

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Na dĺžku súdneho konania nemá vplyv len zložitost' prípadov, ale aj súd, ktorý tento spor rieši. Nasledujúci graf ukazuje priemernú dĺžku súdneho konania od dňa podania nápadu do dňa právnej moci, v týchto krajoch : Praha - Hl. město Praha, StČ - Středočeský kraj, JČ - Jihočeský kraj, ZČ - Západočeský kraj, SČ - Severočeský kraj, VČ - Východočeský kraj, JM - Jihomoravský kraj, SM - Severomoravský kraj.

Najdlhšia priemerná dĺžka súdneho konania je v Severočeskom kraji s počtom 466 dní. K najnižším patrí Juhočeský kraj a Středočeský kraj. Priemerná hodnota dĺžky súdnych sporov v celej Českej republike za rok 2016 je 325 dní.

Obrázok 8 - Priemerná dĺžka súdneho konania v dňoch za rok 2016

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Konkrétny praktický problém riešený v práci

Ak by sa veriteľovi nepodarilo dohodnúť sa alebo skontaktovať s dlžníkom, bolo by vhodné obrátiť sa na súd. Vzhľadom na to, že veriteľ je podnikateľ a nie právnik, mal by využiť služby advokáta. Odmena za tieto služby je daná vo vyhláške č.177/1996 Sb., advokátní tarif, kde sa delí na zmluvnú odmenu a mimozmluvnú odmenu. Zmluvná odmena, za ktorú bude poskytovaná služba, je dohodnutá medzi advokátom a klientom v zmluve, na základe ktorej sa služba poskytuje. Vyhláška stanovuje, že táto hodnota nesmie byť v nepomere k hodnote a zložitosti veci. Výška mimozmluvnej odmeny sa stanoví podľa sadzby z tarifnej hodnoty za jeden úkon právnej služby. Tarifná hodnota v tomto prípade je istina vo výške 100 000 Kč. To patrí do rozmedzia nad 10 000 Kč a do 200 000 Kč, kde je odmena za úkon 1500 Kč a 40 Kč za každých začatých 1000 Kč, o ktorom hodnota prevyšuje 10 000 Kč. Čiže nad 10 000 je to $90 \times 1000 \text{ Kč}$; $90 \times 40 \text{ Kč} = 3600 \text{ Kč} + 1500 \text{ Kč} = 5100 \text{ Kč}$, čo je mimozmluvná odmena za jeden úkon právnej služby. Úkony sú taktiež definované v zákone a v tomto prípade sú to: prevzatie prípadu, vypracovanie kvalifikovanej predžalobnej výzvy, podanie žaloby, prípadne účasť advokáta na jednaní pred súdom. Čo je minimálne spolu za tri úkony 15 300 Kč. Ďalej zahŕňa poplatok za náhradu hotových výdajov na vnútroštátne poštovné, miestne hovorné a prepravné, táto čiastka je 300 Kč na jeden úkon právnej služby, ak sa advokát s klientom nedohodne na inej čiastke. Pri tejto pohľadávke je výška tohto poplatku 900 Kč. Ak by bol advokát platcom DPH pripočítalo by sa k mimozmluvným a režijným nákladom 21% sadzby, čo je 3 402 Kč. Posledným nákladom je zaplatenie súdneho poplatku zo sumy 100 000 Kč, ktorý by bol vo výške 5%, čo je 5 000 Kč.

Tabuľka 6 - Vymáhanie pohľadávky v klasickom civilnom konaní

	Náklady	Čas	Návratnosť
Vymáhanie pohľadávky v klasickom civilnom konaní	Súdny poplatok, mimozmluvná odmena, režijné náklady s DPH vo výške 24 602 Kč. Plus výška zmluvnej odmeny daná v zmluve.	Závislý od súdu a od zložitosti žalovaného prípadu. Priemerná dĺžka súdneho konania od dňa nápadu po deň právnej moci v ČR za rok 2016 je 325 dní.	Žalovaný je povinný zaplatiť dlžnú čiastku, úroky, náklady súdneho konania.

3.7 Vymáhanie pohľadávky v skrátrenom civilnom konaní

Tento spôsob je využívaný taktiež pri súdnom konaní, avšak oproti klasickému je tento spôsob rýchlejší. V skrátrenom konaní je právoplatné rozhodnutie vydané v pomerne krátkom čase a bez ústneho pojednania pred súdom. Toto právoplatné rozhodnutie je možné dosiahnuť platobným rozkazom, elektronickým platobným rozkazom, zmenkovým platobným rozkazom, šekovým platobným rozkazom a európskym platobným rozkazom (Zákon č. 99/1963 Sb.).

K vydaniu zmenkového platobného rozkazu je potrebný návrh žalobcu, na základe ktorého súd vo veci rozhodne zmenkovým platobným rozkazom, pričom žalobca musí predložiť originál zmenky (Pilátová 2011).

Ak žalobca predloží v prvopise šek, o ktorého pravosti nie je dôvod pochybovať a ďalšie listiny nutné k uplatneniu práva, súd vydá šekový platobný rozkaz. Ak žalovaný nepodá včas námietky, tak má zmenkový (šekový) platobný rozkaz účinky právoplatného rozsudku (Vondráková 2011).

Platobný rozkaz sa vydáva na základe návrhu žalobcu a na jeho vydanie nie je právny nárok. Závisí len na úvahe súdu či zistí v konkrétnom prípade podmienky pre vydanie platobného rozkazu a vydá ho, alebo nie. Súd musí podľa § 172 ods. 2 občanského súdného řádu, preskúmať či nejde o vec, o ktorej má jednat' a rozhodovať senát, či nie je známy pobyt žalovaného alebo má byť tento rozkaz doručený žalovanému do cudziny (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Pokiaľ súd na základe žalobcom podanej žaloby nezistí podmienky pre vydanie a to aj cez to, že žalobca jeho vydanie navrhuje, pokračuje konanie ako pri klasickej žalobe (Vondráková 2011).

V prípade, ak súd zistí podmienky pre vydanie, vydá platobný rozkaz, v ktorom prikáže žalovanému, aby do 15 dní od doručenia platobného príkazu žalobcovi zaplatil uplatnenú pohľadávku a náklady konania. Žalovaný môže vyjadriť svoj

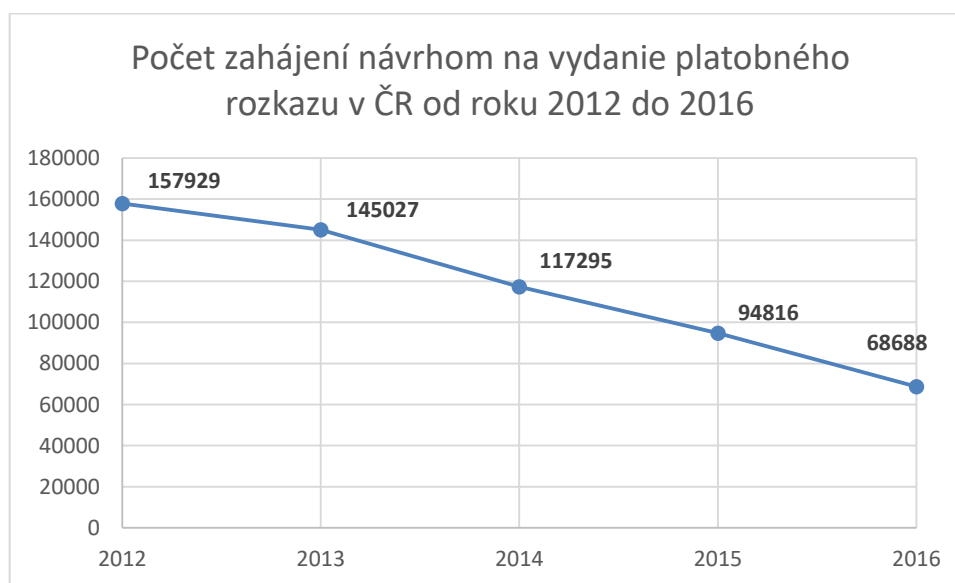
nesúhlas a podať v tejto dobe odpor na súd, ktorý platobný rozkaz vydal. Ak tak učiní a podá proti vydanému rozkazu včas odpor, ruší sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd nariadi ústne konanie. V prípade, že nebol podaný odpor, bol podaný ale neskoro alebo neoprávnenou osobou, dostáva účinky právoplatného rozsudku a je vykonateľný. Súd nemôže odmietnuť odpor z dôvodu, že nebol odôvodnený (Vondráková 2011).

Ak je platobný rozkaz v právnej moci, žalobca môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo exekúciu na príslušný súd. Jednou z výhod platobného rozkazu aj rozsudku je skutočnosť, že zaistujú veriteľovi nepremlčateľnosť pohľadávky na 10 rokov od právoplatnosti. (Bařinová 2007).

Ďalšou výhodou je, že platobný rozkaz nie je obmedzený výškou žalovanej čiastky, čo znamená, že môže byť vydaný na zaplatenie akejkoľvek sumy, na rozdiel od elektronického, kde je výška pohľadávky obmedzená (Vondráková 2011).

Nasledujúci graf priblihuje počet zahájení návrhom na vydanie platobného rozkazu v Českej republike. Ako je zrejmé za posledných päť rokov, sa každým rokom znižuje počet týchto zahájení. Vzhľadom na počet všetkých zahájení v Českej republike, platobný rozkaz v roku 2012 tvoril 23%, v nasledujúcom roku to bolo 22%, v ďalšom 20%. V roku 2015 tvoril 19% a minulý rok 16%. Dôvodom, prečo tento spôsob zahájenia konania klesá, môže byť využívanie online podania platobného rozkazu, ktorý má viacero výhod.

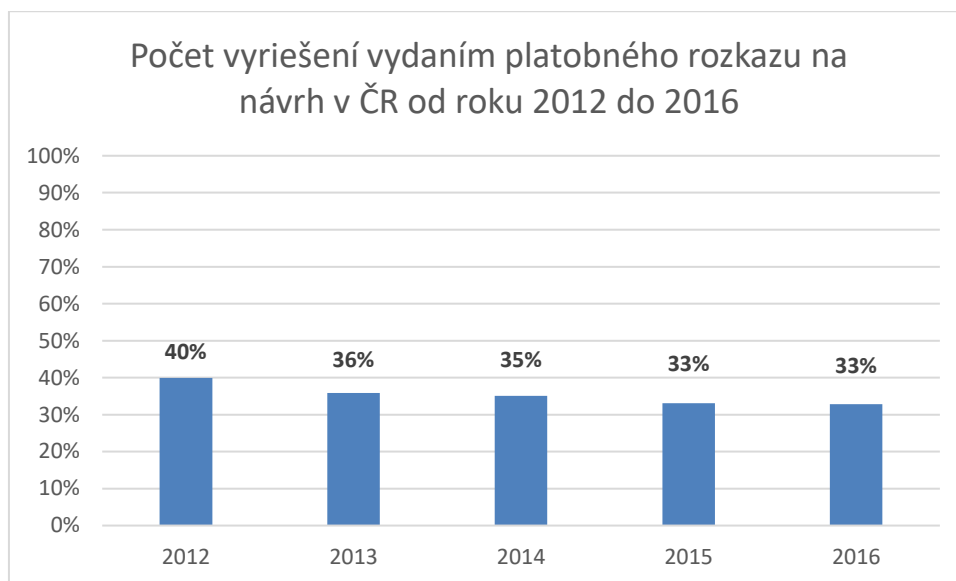
Obrázok 9 - Počet zahájení návrhom na vydanie platobného rozkazu v ČR od roku 2012 do 2016

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Ako už bolo spomenuté, nie všetky návrhy na vydanie platobného rozkazu sú uspokojené. V niektorých prípadoch neboli splnené podmienky alebo žalovaný podal odpor a ďalej sa tento spor rieši klasickým súdnym konaním. Tento graf znázorňuje v koľkých percentách z celkového počtu zahájení na návrh na vydanie platobného rozkazu v ČR, bol spôsob vyriešenia vydaním platobného rozkazu na návrh.

Obrázok 10 - Počet vyriešení vydaním platobného rozkazu na návrh v ČR od roku 2012 do 2016

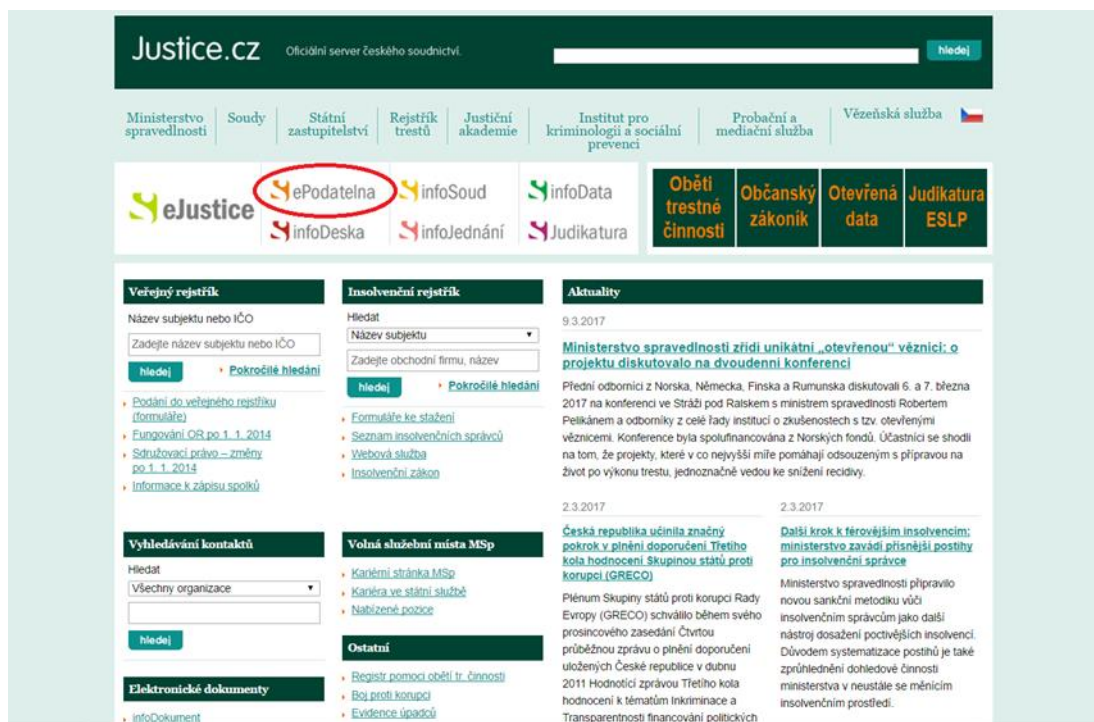
Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statisticke-listu.html>

Druhou z možností je využitie elektronického platobného rozkazu.

Tento spôsob vymáhania pohľadávok v skrátrenom konaní vznikol v roku 2008. Elektronický platobný rozkaz veriteľa využívajú, ak chcú urýchliť toto konanie a ak žalovaný nepopiera, že je veriteľovi dlžný danú čiastku, pretože vybavenie tohto rozkazu prebieha bez vypočutia. Oproti platobnému rozkazu má však jedno obmedzenie a tým je, že žalovaná čiastka u pohľadávok nesmie prevyšovať 1 000 000 Kč (Vondráková 2011).

Návrh na vydanie elektronického platobného rozkazu podáva žalobca elektronickou formou proti žalovanému, ktorým môže byť ako fyzická tak aj právnická osoba. Tento návrh sa podáva na stanovenom formulári prostredníctvom e – podateľní, ktorá je prístupná na www.justice.cz, kde je aj návod na jeho vyplnenie (justice.cz 2017).

Obrázok 11 - ePodateľňa

Zdroj: justice.cz

Zároveň tento návrh musí byť podpísaný zaručeným elektronickým podpisom, ktorý slúži na overenie identity. Ak je elektronický návrh podaný a zavedený do elektronického súdneho systému, súd zašle žalobcovi pokyny na uhradenie súdneho poplatku. Taktiež žalobcovi zašle spisovú značku, podľa ktorej je možné sledovať priebeh konania online. Po zaplatení súdneho poplatku súd do tridsiatich dní od podania návrhu vydá elektronický platobný rozkaz. Pomocou tohto vydaného rozkazu príkáže žalovanému, aby v dobe 15 dní od doručenia zaplatil pohľadávku a náklady konania alebo podal odpor (Vondráková 2011).

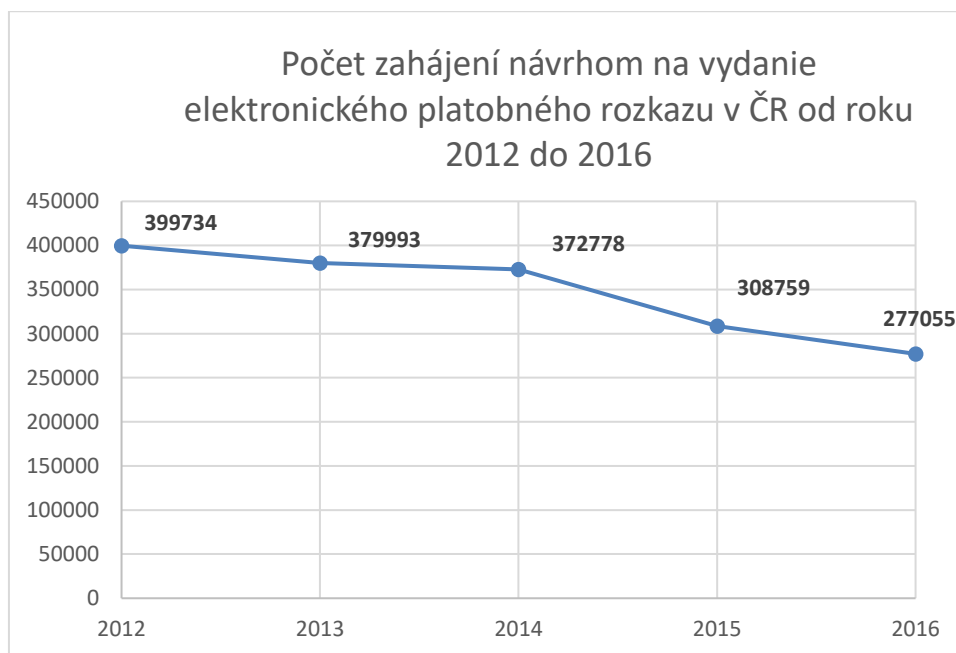
Ako proti platobnému rozkazu, tak aj proti elektronickému platobnému rozkazu je možné podať odpor. Odporom sa ruší elektronický platobný rozkaz v celom rozsahu a súd nariadi klasické súdne konanie. Ak odpor nebol podaný má tento rozkaz účinky právoplatného rozsudku, čo znamená, že na jeho základe je možné realizovať exekúciu (Vondráková 2011).

V priemere, za posledných päť rokov bolo z podaných návrhov na vydanie elektronického platobného rozkazu vyhoveným 36% z nich, čo je približne rovnaké percento ako u platobného rozkazu, kde priemer činil 35,5%.

Tento graf ukazuje koľko bolo prijatých návrhov na vydanie elektronického platobného rozkazu v ČR od roku 2012 do 2015. Ako je zrejmé z krivky, počet týchto návrhov klesá. Avšak, ak to porovnáme so všetkými spôsobmi zahájenia, tak v roku

2012 tvorili návrhy na vydanie elektronického platobného rozkazu 57% zo všetkých spôsobov zahájenia. V roku 2013 tvorili 58%, v roku 2014 sa zvýšilo percento na 62%, v roku 2015 to bolo 61% a v minulom roku tvorili elektronické platobné rozkazy 64%. V konečnom dôsledku počet návrhov klesá, ale percento zahájení prostredníctvom elektronického platobného rozkazu sa zvyšuje.

Obrázok 12 - Počet zahájení návrhom na vydanie elektronického platobného rozkazu v ČR od roku 2012 do 2016

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Konkrétny praktický problém riešený v prá

Ak by sa veriteľ rozhodol využiť skrátené civilné konanie mal by dve možnosti, podať návrh sám, alebo prostredníctvom služby advokáta. Ak by sa rozhodol podať písomný návrh sám, poplatok za podanie návrhu by bol ako u žaloby 5% z pohľadávky, čo je 5 000 Kč. Ak by sa rozhodol podať sám návrh na elektronický platobný rozkaz, výška poplatku by bola vo výške 4% z istiny 100 000Kč, čo je 4000 Kč. V prípade, že nemá certifikát na elektronický podpis, česká pošta tento certifikát vydáva na jeden rok za 327Kč bez DPH (396Kč s DPH) (Česká pošta 2017). Pri využití služby advokáta by náklady boli rovnaké ako pri žalobe, vo výške súdneho poplatku pri PR 5 000 Kč alebo pri EPR 4 000 Kč, mimozmluvné úkony 15 300, režijné náklady 900 Kč a prípadná DPH vo výške 3402 Kč.

Tabuľka 7 - Vymáhanie pohľadávky v skrátanom civilnom konaní

	Náklady	Čas	Návratnosť
Vymáhanie pohľadávky v skrátanom civilnom konaní	V prípade ak bude podávať veriteľ sám PR 5 000 Kč, EPR 4 000 Kč (+ 396 Kč certifikát na elektronický podpis). Ak využije služby advokáta náklady v prípade PR sú 24 602 Kč s DPH + zmluvná odmena, EPR 23 602 Kč s DPH + zmluvná odmena.	Vydanie platobného rozkazu do 30 dní a nariadi žalovanému uhradiť čiastku do 15 dní od doručenia alebo podať odpor.	Žalovaný je povinný zaplatiť dlžnú čiastku, úroky a náklady konania.

3.8 Vymáhanie pohľadávok v insolventnom konaní

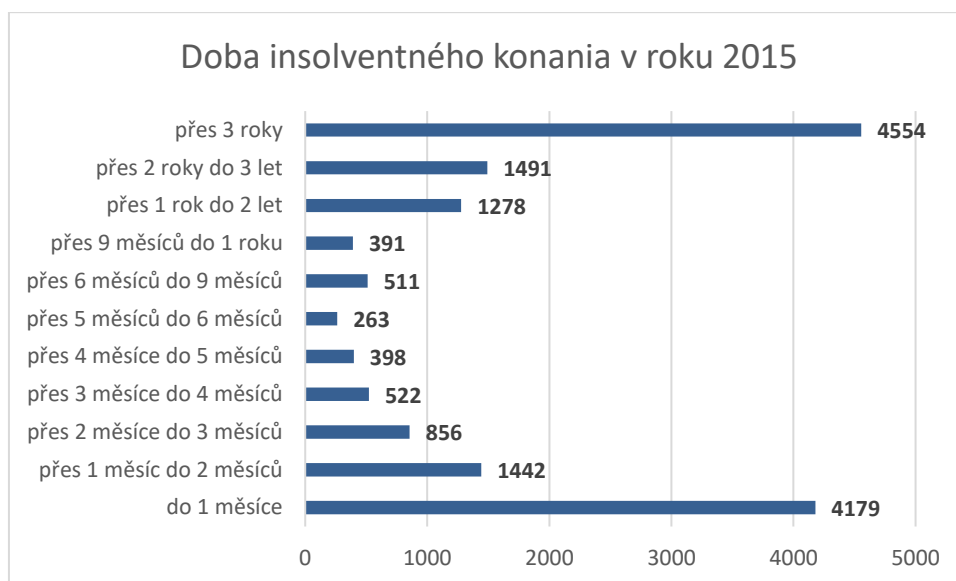
Ďalším spôsobom ako vymáhať pohľadávku je insolventné konanie, ktoré je upravené v zákone č. 182/2006 Sb. Zákon o úpadku a spôsoboch jeho řešení (insolvenčný zákon). Konanie je vedené pred insolventným súdom, ktorého predmetom je úpadok alebo hrozaci úpadok dlžníka a spôsoby jeho riešenia (Vondráková 2011).

Tomuto konaniu sa nie je možné vyhnúť a má prednosť pred nachádzajúcim a exekučným konaním. V prípade, že toto riešenie vychádza z iniciatívy dlžníka, veriteľ nemá inú možnosť ako riešiť túto pohľadávku (Perthen 2015).

Dĺžka tohto konania je závislá na spôsobe riešenia úpadku a taktiež závisí na súde, na ktorom je toto konanie zahájené. Do rozhodnutia o úpadku je priemerný počet dní 69 v celej Českej republike v roku 2015. Od rozhodnutia o riešení úpadku je to priemerne 1233 dní v celej republike. Konkrétne pri spôsobe riešenia o úpadku konkurzom je priemerná doba 813 dní, pri reorganizácii 1058 dní a pri oddlžení je to 2866 dní.

Na tomto grafe je znázornený počet insolventných konaní v Českej republike v roku 2015 rozdelených podľa doby ich trvania. Najviac ich je v dobe nad tri roky, čo je pravdepodobne spojené so splátkovým kalendárom pri oddlžení, ktorý je na dobu piatich rokov. Druhou najväčšou položkou sú konania skončené do jedného mesiaca, v tejto dobe sa rozhoduje o úpadku pričom 50% návrhov na insolvenčiu je zrušených.

Obrázok 13 - Doba insolventného konania v roku 2015

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

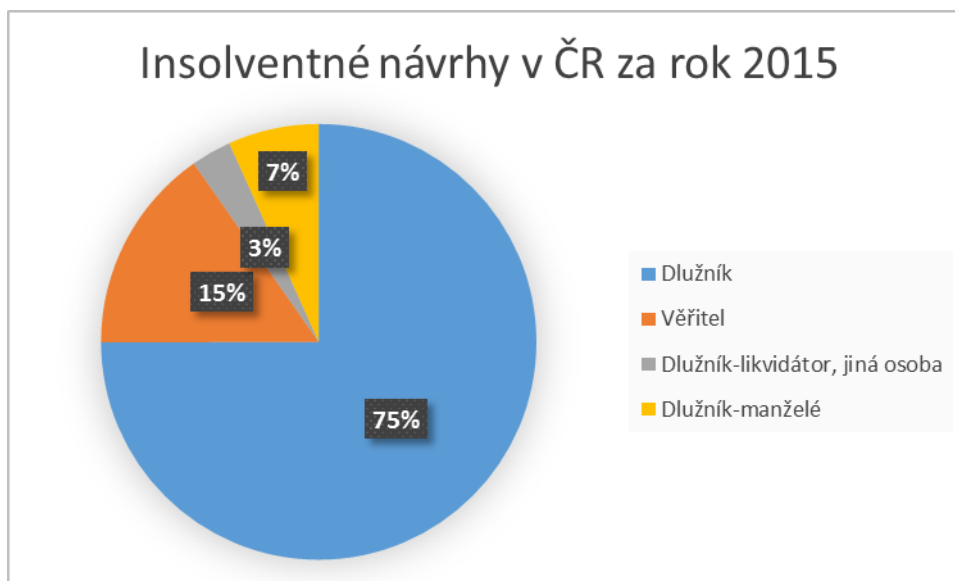
Ako každé konanie aj insolventné konanie sa zahajuje na návrh, ktorý je oprávnený podať veriteľ alebo dlžník. Podať návrh môže dlžník len v prípade, že ide o hroziaci úpadok. Stav úpadku nastáva vtedy, ak má dlžník viac ako jedného veriteľa, peňažné záväzky po dobu viac ako 30 dní po dobe splatnosti a tieto záväzky nie je schopný plniť (platobná neschopnosť) (Vondráková 2011).

Ak by návrh podával veriteľ, musí doložiť pohľadávku, ktorá mu vznikla a zároveň osvedčiť, že dlžník má viac veriteľov a je v platobnej neschopnosti (Vondráková 2011).

Veriteľ musí pohľadávku u insolventného súdu uplatniť prostredníctvom prihlášky, bez ohľadu na jej zaistenie a bez ohľadu na to či ju už má priznanú exekučným titulom. Ak by prihlášku nepodal, stratil by úplne pohľadávku, pretože nebude uspokojená v rámci insolventného konania a zanikne zákonná povinnosť dlžníka hradiť ju (Perthen 2015).

Nasledujúci graf ukazuje, koľko percent zo všetkých návrhov tvoria návrhy, ktoré podáva dlžník, veriteľ, dlžník ako likvidátor, dlžník manželia alebo iná osoba. Najväčšie percento tvorí návrh podaný dlžníkom. K návrhu môže dlžník pripojiť návrh na povolenie oddĺženia, ktorý tvorí 29% z podaných žiadostí dlžníkom. Ďalej môže byť k návrhu pripojené povolenie konkurzu tvoriace 3% a posledný pripojený návrh je návrh na reorganizáciu tvoriaci najnižšie percento 0,5%. Ostatné návrhy dlžníka sú bez návrhu na riešenie úpadku, ktoré tvoria najvyššie percento zo všetkých návrhov a to vo výške 67,5%.

Obrázok 14 - Insolventné návrhy v ČR za rok 2015

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Návrh, ktorý podáva veriteľ alebo dlžník musí obsahovať podpis navrhovateľa, v prípade elektronického návrhu musí byť pripojený zaručený elektronický podpis. Náklady spojené s týmto konaním sú maximálne do výšky 50 000 Kč, ktoré môže uložiť súd navrhovateľovi ako zálohu na insolventné konanie. Toto konanie sa zahajuje dňom doručenia návrhu na vecne príslušný súd. Následné je zahájené insolventné konanie vyhláškou a zverejnené v insolventnom registri najneskôr do dvoch hodín po obdržaní návrhu (Vondráková 2011).

V situácii, že dlžník je podnikateľom, môže podať v určitej dobe návrh súdu na vyhlásenie moratória. V prípade ak podá návrh na insolventné konanie dlžník je doba podľa § 115 insolvenčného zákona, do ktorej môže podať návrh 7 dní. V opačnom prípade, ak podá návrh veriteľ, táto doba je 15 dní (Zákon č. 182/2006 Sb.).

Moratórium vyhlasuje podľa § 118 insolvenčného zákona insolventný súd, na dobu najvyššie troch mesiacov, za ktoré nie je možné vydať rozhodnutie o úpadku, avšak účinky spojené so zahájením insolventného konania trvajú naďalej. Táto doba je určená ako ochrana dlžníka pred veriteľmi a ochrana pred hroziacim úpadkom (Zákon č. 182/2006 Sb.).

Ak bol návrh správne podaný a súd dokazovaním zistil, že dlžník je v úpadku, alebo mu tento úpadok hrozí, vydá rozhodnutie o úpadku. A zároveň uvedie, kedy nastávajú účinky tohto rozhodnutia a ustanoví insolventného správcu (Vondráková 2011).

Insolventný správca sa ustanovuje zo zoznamu insolventných správcov, ktoré vedie Ministerstvo spravodlivosti. Toto ministerstvo na návrh vydá povolenie fyzickej osobe ktorá podľa § 6 zákona o insolvenčných správcoch:

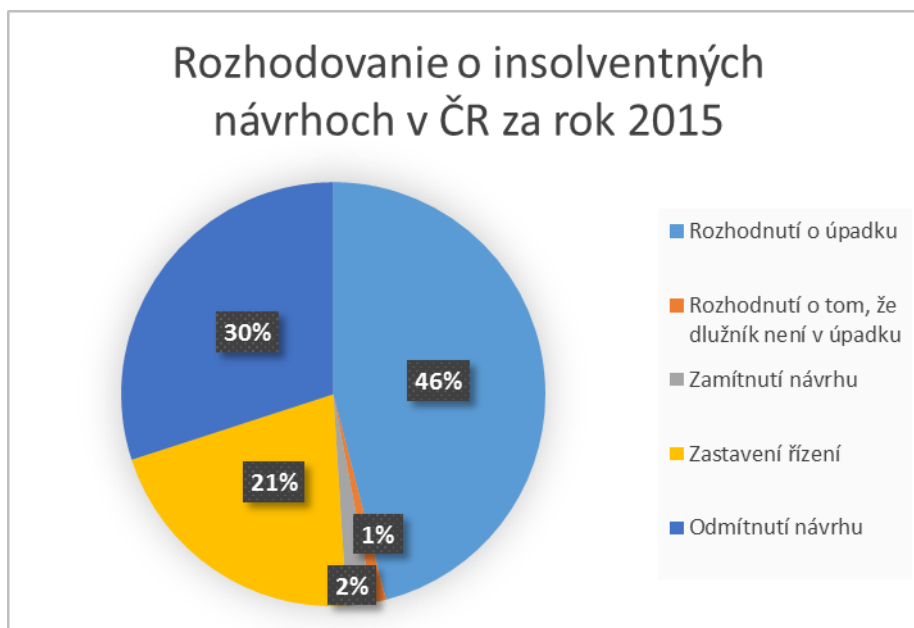
- má plnú spôsobilosť k právnym úkonom,
- na vysokej škole v členskom štáte získala alebo jej bolo členským štátom uznané vysokoškolské vzdelanie magisterského študijného programu,
- vykonala skúšku insolventného správcu,
- je bezúhonná,
- vykonávala po dobu aspoň 3 rokov odbornú prax,
- uzavrela zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s výkonom insolventného správcu (Zákon č. 312/2006 Sb.).

Iným rozhodnutím insolventného návrhu, ako vydanie rozhodnutia o úpadku môže byť:

- odmietnutie insolventného návrhu pre vady,
- zastavenie konania pre nedostatok podmienok konania,
- zastavenie konania pre späť vzatie návrhu,
- zamietnutie insolventného návrhu,
- zamietnutie insolventného návrhu pre nedostatok majetku dlžníka (Vondráková 2011)

Najčastejším rozhodnutím o insolventných návrhoch bolo rozhodnutie o úpadku, ktoré tvorilo 46% zo všetkých podaných návrhoch. Väčšiu časť tvoria záporné rozhodnutia či už zastavením alebo zamietnutím, spolu tvorili 54% za rok 2015.

Obrázok 15 - Rozhodovanie o insolventných návrhoch v ČR za rok 2015

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

S rozhodnutím o úpadku insolventný súd taktiež rozhodne o spôsobe riešenia úpadku (Vondráková 2011):

- oddĺženie,
- reorganizácia,
- konkurz.

3.8.1 Oddĺženie

Tento spôsob riešenia úpadku sa vzťahuje len na dlžníka, ktorý nie je podnikateľ. Návrh na oddĺženie musí byť podľa § 390a ods. 1 insovenčného zákona spísaný a za dlžníka podaný advokátom, notárom, súdnym exekútorom, insolventným správcom alebo akreditovanou osobou. Osoba, ktorá bola na tento úkon zmocnená, nie je zástupcom dlžníka v insolventnom konaní (Zákon č. 64/2017 Sb.).

Podľa § 392 insovenčného zákona musí dlžník k návrhu pripojiť aj zoznam záväzkov, zoznam majetku, listiny dokladajúce údaje o príjme dlžníka za posledné 3 roky a písomný súhlas nezaisteného veriteľa, ktorý sa s dlžníkom dohodol, že hodnota plnenia, ktorú pri oddĺžení dostane bude nižšia než 30% pohľadávky (Zákon č. 182/2006 Sb.).

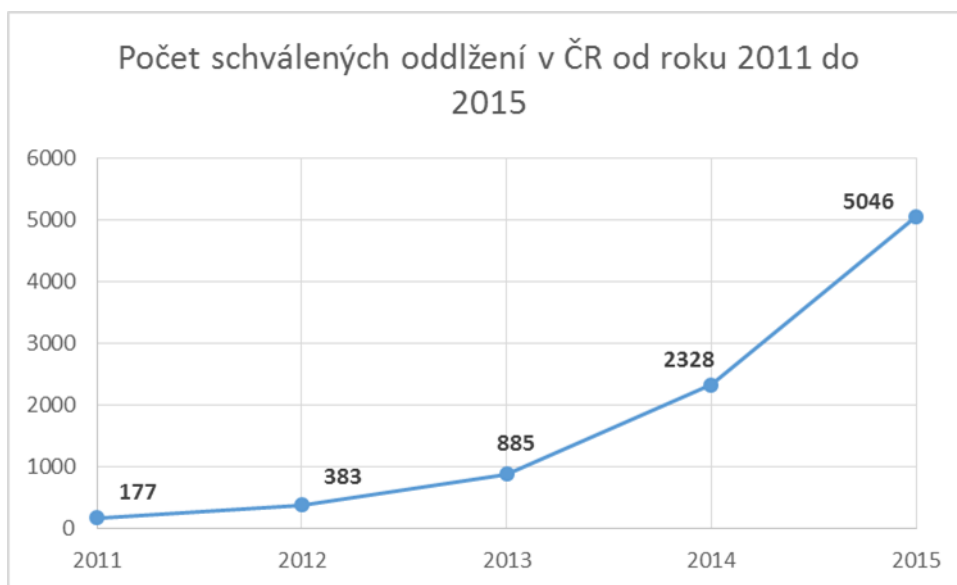
Podľa § 398 a insovenčného zákona správu pre oddĺženie s návrhom na spôsob riešenia oddĺženia predloží insolventný správca insolventnému súdu, spolu so správou o prieskume. Insolventný správca pripojí k správe znalecký posudok, ak je

v majetkovej podstane nehnuteľnosť. V prípade, že navrhne previesť oddĺženie splnením splátkového kalendára, pripojí k správe prepočet predpokladaného uspokojenia nezaistených veriteľov a návrh splátkového kalendára. Následne insolventný súd preskúma túto správu a uvedomí účastníkov konania prostredníctvom vyhlášky a zároveň ich uvedomí o tom, že môžu do 7 dní od zverejnenia správy o prieskume a správy pre oddĺženie podať námietky. Súd môže na základ podaných námietok nariadiť jednanie, ku ktorému predvolá dlžníka, insolventného správcu, veriteľský výbor a veriteľov, ktorí podali námietky (Zákon č. 64/2017 Sb.).

Podľa § 404 insovenčného zákona o schválení oddĺženia rozhoduje insolventný súd bezodkladne po skončení jednania, pri ktorom boli prejednávané námietky veriteľov. Ak tieto námietky veriteľ neuplatnil, insolventný súd rozhodne bezodkladne po uplynutí doby k ich podaniu (Zákon č. 182/2006 Sb.).

Ako je zrejmé z nasledujúceho grafu, počet schválených oddĺžení v Českej republike sa zvyšuje každým rokom. Väčšina z dlžníkov podáva návrh na insolvenciu spolu s návrhom na oddĺženie z dôvodu, že chcú splniť svoj dlh.

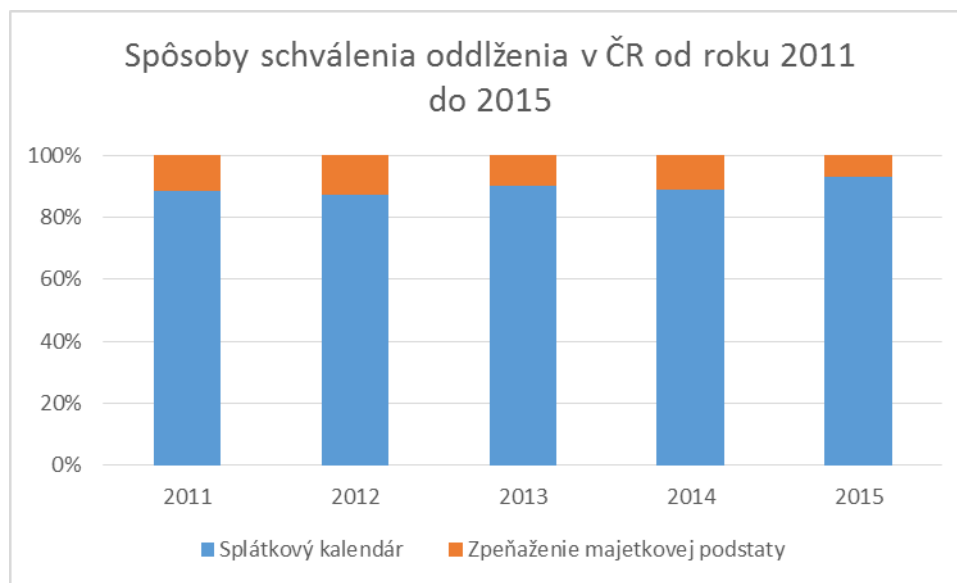
Obrázok 16 - Počet schválených oddĺžení v ČR od roku 2011 do 2015

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Ďalší graf zobrazuje koľko percent z celkového počtu schválených oddĺžení tvoria splátkové kalendáre a koľko speňaženie majetkovej podstaty. Z týchto dvoch spôsobov je vo všetkých piatich rokoch využívaný najviac splátkový kalendár. Dôvodom prečo sa využívajú vo väčšine prípadov splátkové kalendáre, môže byť aj to, že niektorí dlžníci insolventné konanie využívajú len na predĺženie exekútorského konania, vzhľadom na to, že má pred ním prednosť.

Obrázok 17 - Spôsoby schválenia oddĺženia v ČR od roku 2011 do 2015

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

3.8.2 Reorganizácia

Ďalším spôsobom je reorganizácia, ktorou sa rozumie postupné uspokojovanie pohľadávok pri zachovaní podniku, ktorý patrí dlžníkovi. Zároveň je tento podnik zaistený opatrením k ozdraveniu hospodárenia podľa reorganizačného plánu s priebežnou kontrolou plnenia zo strany veriteľov, ktorý schvaľuje súd (Vondráková 2011).

Reorganizácia, ako spôsob riešenia úpadku, sa používa, ak sú splnené podmienky dané v § 316 inšolvenčného zákona, ktorými sú : Dlžník nesmie byť právnická osoba v likvidácii, osoba oprávnená na komoditnej burze alebo obchodník s cennými papiermi. Dlžník musí mať za posledné účtovnícke obdobie pred podaním insolventného návrhu obrat aspoň 50 000 000 Kč alebo zamestnávať aspoň 100 zamestnancov v hlavnom pracovnom pomere. Ak tieto podmienky nie sú splnené, je nutné aby dlžník predložil v dobe súdu reorganizačný plán, ktorý musí byť schválený aspoň polovicou všetkých zaistených veriteľov (Zákon č. 182/2006 Sb.).

V priebehu reorganizácie na činnosť dlžníka dohliada insolventný správca, ktorý rozhoduje namiesto valnej hromady. Význam tohto spôsobu riešenia úpadku spočíva v uchovaní pracovných miest a k vyššej miere uspokojenia jednotlivých veriteľov (Bařinová 2007).

Tento spôsob nie je v praxi veľmi častý vzhľadom na jeho podmienky. V celej Českej republike od roku 2011 do roku 2015 bolo povolených 23 reorganizácií so

schválením reorganizačného plánu. Ostatné návrhy na tento spôsob riešenia úpadku boli premenené na konkurz alebo boli reorganizačné plány zrušené.

3.8.3 Konkurz

Podstatou konkurzu je usporiadať majetkové pomery dlžníka, ktorý je v úpadku. Cieľom konkurzu je dosiahnuť pomerného uspokojenia veriteľov z majetku, ktorý tvorí konkurznú podstatu. Konkurzná podstata je súhrn všetkých práv a majetku úpadcu (Vondráková 2011).

Tento spôsob riešenia úpadku sa môže týkať fyzickej aj právnickej osoby. Ak je konkurz prehlásený, oprávnenia nakladať s majetkom konkurznej podstaty prechádza na súdom ustanoveného správcu, ktorý v právnych vzťahoch za úpadcu jedná svojím vlastným menom (Vaigert et al. 2006).

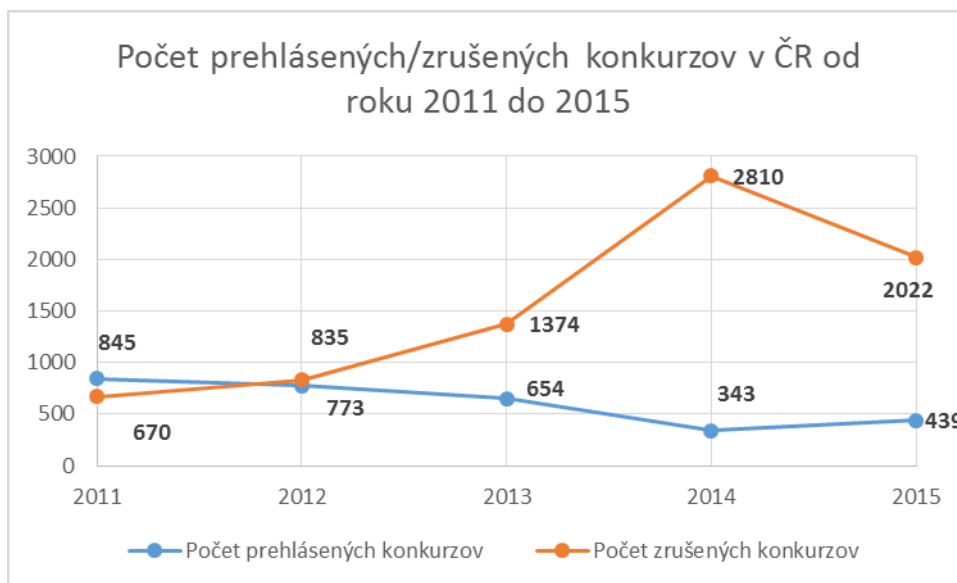
Zároveň pri prehlásení konkurzu, súd vyzve veriteľov, aby svoje pohľadávky prihlásili. Tento spôsob prihlásenia pohľadávky je jediným nástrojom, ktorým veriteľ vymáha v konkurze svoju pohľadávku. Prihlášky sa podávajú v dobe, ktorú stanoví súd spolu s výzvou k prihláseniu pohľadávok. Veriteľ musí prihlášku podať aj v prípade, keď sa o nej vedie súdne konania alebo výkon rozhodnutia. Prihlášku musí podať dokonca aj veriteľ, ktorý podal návrh na konkurz, potom čo súd konkurz prehlásil (Vondráková 2011).

Konkurz nie je nevratný proces, pretože v jeho priebehu môže dôjsť k jeho zrušeniu a to z dôvodov pre veriteľa pozitívnych alebo negatívnych alebo je konkurz nahradený procesom núteného vyrovnania. K pozitívnym dôvodom patrí napríklad to, že naďalej nie sú dané predpoklady pre konkurz. A k tým negatívnym napríklad zistenie, že majetok podstaty nepostačuje k úhrade nákladov (Vaigert et al. 2006).

Prostredníctvom núteného vyrovnania môže byť konkurz ukončený tým, že veritelia dostanú len čiastočnú úhradu svojich pohľadávok (Vondráková 2011).

Graf znázorňuje počet prehlásených konkurzov k návrhu na prehlásenie konkurzu. Ostatné prehlásenie sú napríklad zmenou oddĺženia alebo reorganizácie na konkurz, avšak tieto zmeny sú minimálne. Ako je zrejmé z krivky prehlásených konkurzov, sa tento počet znižuje každým rokom, avšak zrušené konkurzy sa zvyšujú rýchlym tempom do roku 2014, kde ich bolo najviac a nasledovne sa začali opäť znižovať. Konkurz môže byť zrušený z dôvodov ako neosvedčenie o úpadku, nie je prihlásený žiadny veriteľ, nedostatočným majetkom k uspokojeniu veriteľov, návrhom dlžníka so súhlasom veriteľov a insolventného správcu a iné. Konkurz sa nevyužíva tak často ako oddĺženie vzhľadom na to, že dlžník nie je oslobodený od úhrady zbytku dlhov.

Obrázok 18 - Počet prehlásených/zrušených konkurzov v ČR od roku 2011 do 2015

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Konkrétny praktický problém riešený v práci

Najväčší problém je, že veriteľ musí preukázať súdu, že je dlžník v úpadku a nie je schopný plniť svoje záväzky po splatnosti a zároveň vedel o majetku dlžníka, z ktorého by mohla byť jeho pohľadávka uspokojená. Ak má dlžník viacerých veriteľov, môže podať návrh na insolventné konanie. Vzhľadom na to, že dlžník je podnikateľom, ktorý nezamestnáva 100 ľudí a ani jeho obrat nebol viac ako 100 mil. za posledné účtovnícke obdobie, je jediným možným spôsobom riešenia úpadku konkurz. Za návrh, ktorý veriteľ podá mu súd môže prikázať zaplatiť zálohu na náklady do výšky 50 000 Kč. Ďalšími nákladmi je odmena insolventného správcu, ktorá je závislá na spôsobe riešenia úpadku. Pri konkurze sa pohľadávka, odmena insolventného správcu a náklady, ktoré sú spojené so správou majetkovej podstaty hradia z výťažku speňaženia. Tento spôsob riešenia pohľadávky je najmenej výhodný.

Tabuľka 8 - Vymáhanie pohľadávky v insolvenčnom konaní

	Náklady	Čas	Návratnosť
Vymáhanie pohľadávky v insolventnom konaní	Ak by si prihlášku podal sám veriteľ náklady by boli max. 50 000 Kč ako záloha na konanie. Pri využití služby advokáta sú tieto náklady navýšené o jeho zmluvnú odmenu.	Priemerná dĺžka insolventného konania v roku 2015 bola 667 dní.	Je závislá od majetkovej podstaty dlžníka, z ktorej je uhradená pohľadávka a náklady spojené s týmto konaním.

3.9 Výkon rozhodnutia

Ak dlžník dobrovoľne neplnil to, čo mu bolo uložené vykonateľným rozhodnutím alebo notárskym zápisom, môže veriteľ podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

V tomto výkone dochádza k nútenému výkonu práva, ktoré bolo priznané veriteľovi v predchádzajúcom konaní k tomu príslušným orgánom. Výkon rozhodnutia predstavuje nútený zásah do majetkových práv dlžníka (Vondráková 2011).

Tento výkon rozhodnutia je možný realizovať podľa OSŘ alebo prostredníctvom súdneho exekútora na základe exekútorského poriadku – exekúcia.

3.9.1 Výkon rozhodnutia podľa OSŘ

Spôsoby prevedenia výkonu rozhodnutia vymožením peňažnej čiastky podľa § 258 ods. 1 občanského soudního řádu sú:

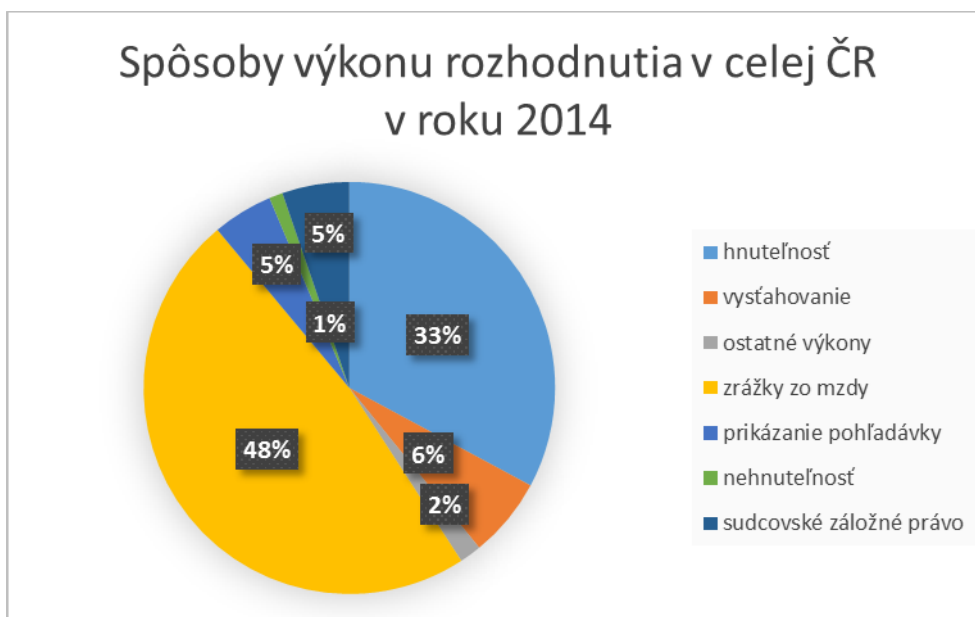
- zrážky zo mzdy a iných príjmov,
- prikázaním pohľadávky,
- správou nehnuteľnej veci,
- predaj hnutel'ných a nehnuteľných vecí,
- postihnutím závodu,
- zriadením sudcovského zádržného práva k nehnuteľným veciam (Zákon č. 99/1963 Sb.)

Na druhej strane sa nemusí vždy jednať o peňažnú čiastku, podľa § 258 ods. 2 občanského soudního řádu je možné realizovať výkon rozhodnutia inou povinnosťou a to:

- vyst'ahovaním,
- odobratím veci,
- rozdelením spoločnej veci,
- prevedením práce a výkonov (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Nasledující graf znázorňuje způsoby výkonu rozhodnutí v celé České republice v roce 2014. Největší procento výkonu rozhodnutí je prostřednictvím zrážek z mzdy a speňažením hnutelnosti, čo je dokopy 81% z celkového počtu výkonov rozhodnutí. V tomto roku nebol žiadny výkon rozhodnutia prostredníctvom príkazu k výplate účtu a postihnutím podniku.

Obrázok 19 - Spôsoby výkonu rozhodnutia v celej ČR v roku 2014

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/statisticke-rocenky.html>

Výkon rozhodnutia sa zahajuje na návrh veriteľa – oprávnenej osoby, ktorá musí spĺňať zákonom predpísané náležitosti. Návrh musí byť v súlade s exekučným titulom a to v totožnosti subjektov, vymáhanou čiastkou. Exekučným titulom je listina: rozsudok, uznesenie, platobný rozkaz, zmenkový platobný rozkaz, rozhodcovský nález, notársky zápis, rozhodnutie orgánov štátnej správy alebo orgánov samosprávy a iné. Návrh musí obsahovať, akým spôsobom má byť výkon prevedený (Vondráková 2011).

Je na rozhodnutí oprávneného, aký určí spôsob na výkon rozhodnutia, z ktorého sa domáha uspokojenia pohľadávky. Pri výkone rozhodnutia súd nezisťuje a nepátra po majetku dlžníka, v niektorých prípadoch len pomáha pri zisťovaní čísla účtu povinného (Bařinová 2007).

Napríklad pri navrhovaní výkonu rozhodnutia prostredníctvom zrážok zo mzdy, musí navrhovateľ určiť toho, voči komu má dlžník nárok na mzdu. Pri prikázaní pohľadávky v peňažnom ústave, je potrebné uviesť názov peňažného ústavu, čísla účtov a poradie účtov, z ktorých má byť pohľadávka odpísaná (Vaigert et al. 2006).

K návrhu musí byť podľa § 261 občanského soudního řádu, pripojené vymáhané rozhodnutie s doložkou právnej moci a vykonateľnosti. V prípade, ak návrh nebude obsahovať doložku, súd vyzve navrhovateľa aby ju doplnil, ak tak neučiní súd tento návrh zamietne. Potvrdenie o vykonateľnosti nie je potrebné len vtedy, ak bude návrh podávaný na ten istý súd, ktorý sám v danej veci rozhodoval ako súd prvého stupňa (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Ak má návrh všetky náležitosti podáva sa na príslušný súd, ktorým je podľa § 252 občanského soudního řádu, všeobecný súd povinného. Tento súd je príslušný na nariadenie a prevedenie výkonu rozhodnutia, k činnosti súdu pred nariadením výkonu rozhodnutia a k prehláseniu o majetku (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Zastavenie výkonu rozhodnutia je možné za určitých podmienok, ktoré sú obsahom § 268 občanského soudního řádu. O povolení alebo nepovolení rozhoduje súd a schválenie sa odvíja od každého konkrétného prípadu. Súd zastaví nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 268 občanského soudního řádu, buď na návrh, alebo bez návrhu (Zákon č. 99/1963 Sb.).

Konkrétny praktický problém riešený v práci

Z návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia sa platí súdny poplatok, ktorého výška je stanovená v sazebníku poplatků, ktorý je prílohou Zákona České národní rady o soudních poplatcích. Súdny poplatok sa počíta z istiny, ktorá ak patrí do rozmedzia vymáhanej čiastky nad 20 000 Kč do 40 000 000 Kč, tak súdny poplatok je vo výške 5% (Zákon č. 549/1991 Sb.).

V prípade veriteľa kde pohľadávka je :

- Istina 100 000 Kč

Príslušenstvo :

- Denná zmluvná pokuta vo výške 0,05% z úročenej časti dlhu/istiny od 15.10.2016 do zaplattenia.
- Ročný úrok z omeškania 8,05% z úročenej časti dlhu/istiny od 15.10.2016 do zaplattenia.
- Náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ktorých výška závisí na spôsobe uplatnenia.

Výška poplatku zo 100 000 Kč je 5% čo je 5 000 Kč. V praxi sa často tento spôsob nepoužíva, pretože oprávnený musí uviesť v návrhu, akým spôsobom má byť výkon prevedený. Ak by sa veriteľ rozhodol využiť služby advokáta, náklady za tri úkony by boli vo výške 19 602 Kč s DPH. Väčšina veriteľov tieto informácie o dlžníkovi nemá. Je možné, aby si veriteľ sám vyhládal dostupné informácie, alebo si najal detektíva,

ktorý by informácie vypátral. To samozrejme zahrňuje vyššie náklady a čas. Vzhľadom na to, že pri výkone rozhodnutia súdnym exekútorom tento postup nie je nutný, využíva sa oveľa častejšie.

3.9.2 Výkon rozhodnutia realizovaný prostredníctvom súdneho exekútora

Rozdiely medzi výkonom rozhodnutia podľa OSŘ a prostredníctvom súdneho exekútora sú:

Exekúcia:

- oprávnený podá návrh príslušnému súdu prostredníctvom exekútora,
- návrh nie je spoplatnený ,
- exekútor sám zvolí spôsob prevedenia exekúcie, bez ohľadu na výšku pohľadávky,
- odmenu exekútora hradí povinný,
- exekútor je hmotne zainteresovaný na výsledku exekúcie (Vondráková 2011).

Výkon rozhodnutia podľa OSŘ:

- oprávnený podá návrh z vecne a miestne príslušného súdu,
- z návrhu sa platí súdny poplatok
- oprávnený vo svojom návrhu navrhne jeden zo spôsobov prevedenia výkonu rozhodnutia podľa OSŘ
- v konaní sa prihliada k primeranosti realizovaného výkonu rozhodnutia (Vondráková 2011).

Podľa § 35 exekučného řádu, sa exekúcia zahajuje takisto na návrh. Oprávnený ho môže podať, ak povinný dobrovoľne neplnil to, čo mu bolo uložené v exekučnom titule. Súd neskúma či sú tvrdenia oprávneného o neplnení príkazu pravdivé, skúma len či je titul pre nariadenie vykonateľný a právoplatný. Všetky náležitosti, ktoré musia byť uvedené v návrhu sú dané v § 38 exekučného řádu. Oprávnený je povinný k návrhu pripojiť taktiež originál alebo potvrdenú kópiu exekučného titulu. Ak návrh podáva priamo exekútorovi, ten následne požiada exekučný súd najneskôr do 15 dní od dňa doručenia návrhu o poverenie a nariadenie exekúcie (Zákon č. 120/2001 Sb.).

Návrh je možné podať u vecne a miestne príslušného súdu alebo u zvoleného exekútora. Vecne príslušný súd podľa § 45 exekučného řádu je okresný súd a v miestne príslušný je súd, v ktorom obvode má bydlisko povinný (Zákon č. 120/2001 Sb.).

Súdny exekútor je fyzická osoba, ktorá musí spĺňať predpoklady, ktoré sú dané v zákone č.120/2001 Sb., exekuční řád. Zároveň je to osoba, ktorú štát poveril exekútorským úradom a v tomto poverení robí nútený výkon exekučných titulov a iné činnosti podľa exekučného řádu.

Exekútorom na základe § 9 exekučného řádu, môže byť menovaný občan Českej republiky, ktorý

- je plne svojprávny
- získal vysokoškolské vzdelanie v odbore práva,
- je bezúhonný,
- vykonal aspoň trojročnú exekútorskú prax,
- zložil exekútorskú skúšku (Zákon č. 120/2001 Sb.).

Oprávnený si môže podať návrh u akéhokoľvek exekútora. Samostatný výber je pri vymáhaní dôležitý, pretože sa jednotlivé exekútorské úrady líšia veľkosťou, počtom zamestnancov, spôsobom komunikácie, tak aj úspešnosťou (Perthen 2015).

Ak po podaní návrhu súd nariadi exekúciu, doručí exekútorovi uznesenie. Exekútor nasledovne založí spis, ktorý označí jednacím číslom a zašle subjektom vyrozumienie o zahájení exekúcie. Nasledovne exekútor zisťuje, akým majetkom disponuje dlžník či nevlastní nehnuteľnosť, prípadne podiel v nejakej spoločnosti a podobne (Vondráková 2011).

Exekútor volí sám spôsob akým bude exekúcia prevedená a vydá exekučný príkaz, ktorý má účinky výkonu rozhodnutia. Ak toto uznesenie nadobudne právoplatnosť, tak je exekúcia realizovaná. Všetky uznesenia a exekučné príkazy zasiela exekútor všetkým účastníkom. Po doručení uznesenia nesmie povinný nakladať so svojim majetkom. Majetok, na ktorý sa vzťahuje exekučný príkaz povinný nesmie previesť na iného alebo s ním inak nakladať (Vondráková 2011).

Spôsoby prevedenia exekúcie podľa § 59 exekučného rádu, môžu byť v prípade, ak ide o zapltenie peňažnej čiastky: zrážky zo mzdy a iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnutel'ných a nehnuteľných vecí, postihnutím podniku, správou nehnuteľnej veci a pozastavenie vodičského oprávnenia. Ak ide o inú povinnosť ako zapltenie peňažnej čiastky napr.: odobratím veci, vyst'ahovaním, rozdelenie spoločnej veci, realizovanie prác a výkonov. Exekúciu predajom zadržanej veci je možné pre zaistenú pohľadávku realizovať predajom zadržaných hmotných alebo nehmotných vecí (Zákon č. 120/2001 Sb.).

O odklade exekúcie rozhoduje exekútor alebo exekútorský úrad. Návrh na odklad má náležitosti uvedené v zákone a musí obsahovať tvrdenia preukázané listinami. Ak exekútor tomuto návrhu nevyhoví do siedmich dní, tak sa automaticky exekúcia nariadi do pätnástich dní. V prípade že exekútor návrhu vyhoví, v uznesení uvedenie na akú dlhú dobu. Po jej uplynutí exekúcia pokračuje aj bez opätovného návrhu (Vondráková 2011).

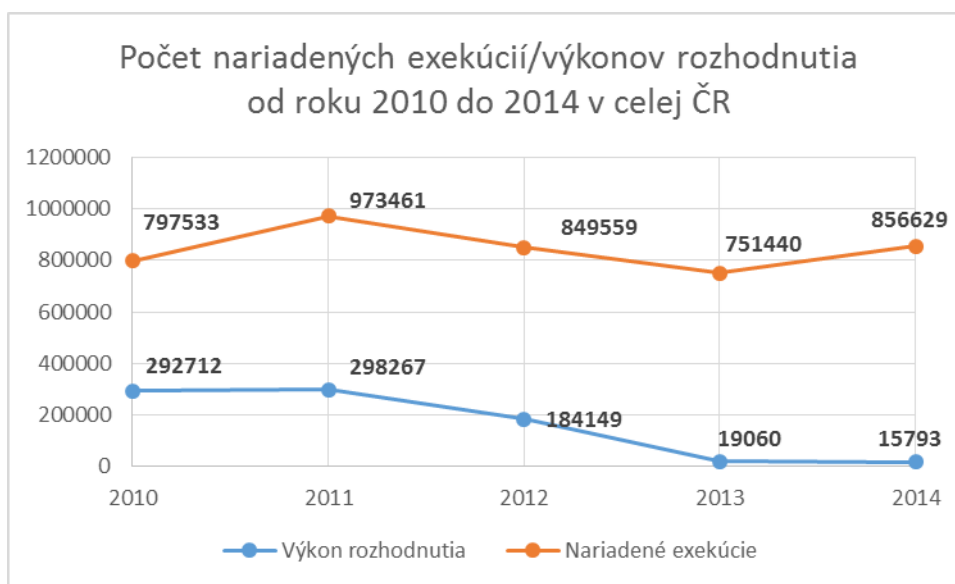
Naproti tomu je možné zastaviť exekúciu na návrh aj bez návrhu. Ak návrh na zastavenie podá povinný alebo oprávnený, tak s ním všetci účastníci musia súhlasiť a zároveň musia byť zapltené náklady exekúcie (Vondráková 2011).

Pri exekúcií sa vymáhaná čiastka navyšuje o náklady exekútora, ktorými sú podľa § 87 ods. 1 exekučného řádu :

- odmena exekútora
- náhrada paušálne určených či účelne vynaložených hotových výdajov,
- náhrada za stratu času pri exekúcií,
- náhrada za doručenie písomnosti,
- odmena a náhrada nákladov správcu podniku,
- a v prípade, že je exekútor alebo správca podniku platcom dane z pridanej hodnoty, je nákladom exekúcie aj táto daň (Zákon č. 120/2001 Sb.).

Nasledujúci graf znázorňuje počet nariadených exekúcií a počet výkonov rozhodnutia. Ako je z grafu zrejmé, od roku 2011 začali klesať ako nariadenia exekúcie, tak aj výkon rozhodnutia, avšak exekúcie sa od roku 2013 začali opäť zvyšovať, čo neplatí u výkonov rozhodnutia. Dôvodom poklesu rozhodnutí a zvyšovanie exekúcií môže byť už spomínaná náležitosť návrhu na výkon rozhodnutia, ktorou je spôsob výkonu rozhodnutia.

Obrázok 20 - Počet nariadených exekúcií/výkonov rozhodnutia od roku 2010 do 2014 v celej ČR

Zdroj dát: <http://cslav.justice.cz/InfoData/statisticke-rocenky.html>

Konkrétny praktický problém riešený v práci

V prípade, ak by dlžník nesplnil dobrovoľne svoj dlh, ktorý mu bol v exekučnom titule nariadený, tak by mal veriteľ podať návrh na prevedenie exekúcie. Tento návrh nie je spoplatnený, ale v prípade, že požiada advokáta tento návrh podať, sú s týmto spojené opäť náklady za právne úkony podľa tarify. Advokát realizuje úkony ako príprava, výzva pred exekúciou a návrh na exekúciu. Čo je pri výkone rozhodnutia podľa

§ 11 ods. 2 advokátního tarifu, polovica z jedného úkonu (5 100 Kč/2) , dokopy za tri úkony v tomto prípade 7650 Kč, 900 Kč režijný paušál a DPH vo výške 1795,5 Kč, spolu je to 10 345,5 Kč (Vyhláška č. 177/1996 Sb.). Samozrejme to zahŕňa aj zmluvnú odmenu, ktorej výška je dohodnutá medzi veriteľom a advokátom.

Tabuľka 9 - Výkon rozhodnutia

	Náklady	Čas	Návratnosť
Výkon rozhodnutia	Podľa OSR sú náklady pri využití služby advokáta vo výške 24 602 Kč s DPH plus zmluvná odmena advokáta. V prípade ak by návrh podal sám veriteľ platil by len súdny poplatok vo výške 5 000 Kč.	Je závislý na spôsobe akým bude vykonávaný výkon rozhodnutia.	Je závislá od spôsobu výkonu rozhodnutia. Dlužník by mal uhradiť celý svoj dlh spolu s nákladmi.
	Exekúcia s využitím služby advokáta je spojená s mimozmluvnou odmenou 10 345,5 Kč s DPH plus zmluvná odmena a náklady exekútora. V prípade ak by návrh podával veriteľ sám náklady by nemal žiadne.	Je závislý na rozhodnutí exekútora ako bude realizovať exekúciu.	Závisí od toho čo dlžník vlastní a čo bude zasiahnuté exekúciou. Dlužník by mal splatiť celý svoj dlh, spolu s nákladmi a úrokmi k dňu podaniu návrhu.

4 Zhrnutie

Tabuľka 10 – Zhrnutie

	Výhody	Nevýhody
Inkasné kancelárie	Veriteľ sa môže na ňu obrátiť kedykoľvek. Môže prenechať pohľadávky s čiastočným plnením. Realizujú celý inkasný proces. Šetrí veriteľov čas. Sú technicky a personálne vybavené na túto činnosť. Väčší rešpekt dlžníka pred tretím subjektom "vymáháčom".	Vysoké náklady. Žiadna úprava v zákone. Neserióznosť niektorých inkasných agentúr. Používanie nezákonných metód.
Pomocou vlastných síl	Nízke náklady. Upomínanie dlžníka na vzniknutú pohľadávku je realizované ihneď.	Zamestnanci majú tendenciu upomínanie dlžníkov presúvať. Nízka právna gramotnosť zamestnancov.
Postúpenie (predaj) pohľadávky	Okamžité, čiastočné uspokojenie veriteľa. Kratší čas ako pri celom procese vymáhania. Nepotrebný súhlas dlžníka.	Návratnosť pohľadávky je nižšia ako jej nominálna hodnota. Pohľadávky musia spĺňať podmienky na postúpenie.
Mediácia	Časová úspora. Nízke náklady. Neformálnosť a minimálna štruktúrovanosť.	Potrebný súhlas všetkých zúčastnených strán. Mediačná dohoda nie je dohoda o priamej vykonateľnosti.

Rozhodcovské konanie	Voľba rozhodcov, ktorých zoznam je dostupný online. Rýchlosť vzhľadom na jedno-instantčnosť. Pri neplnení rozhodcovského nálezu sa stáva exekučným titulom. Možnosť zrýchleného konania za príplatok. Neformálnosť. Medzinárodná vykonateľnosť rozhodovacieho nálezu. Neuverejnenie konania.	Spory musia spĺňať určité podmienky. Nutnosť rozhodcovskej zmluvy / rozhodcovskej določky/ zmluva o rozhodcovi. Vysoké náklady za zrýchlené konanie.
Vymáhanie pohľadávky v klasickom civilnom konaní	Súdne rozhodnutie sa po neplnení stáva exekučným titulom. Rozsudok má nepremlčateľnosť 10 rokov.	Žaloba musí spĺňať všetky zákonné náležitosti. Súdny poplatok. Vysoké náklady pri využití služieb advokáta. Dĺžka súdneho konania.
Vymáhanie pohľadávky v skrátenom civilnom konaní	Právoplatné rozhodnutie je vydané v krátkom čase. Možnosť podať platobný rozkaz elektronicky. Možnosť sledovať konanie online. Platobný rozkaz má účinky právoplatného rozsudku a nepremlčateľnosť 10 rokov. Platobný rozkaz nie je obmedzený výškou žalovanej čiastky. Nižší súdny poplatok pri EPR. Nižšie náklady, ak bude návrh podávať sám veriteľ.	Vydanie platobného rozkazu závisí na súde. Podaný odpor ruší elektronický platobný rozkaz a nasleduje klasické súdne konanie. Elektronický platobný rozkaz je obmedzený výškou žalovanej čiastky. Potrebný elektronický podpis pri podávaní elektronického platobného rozkazu.
Vymáhanie pohľadávok v insolventnom konaní	Návrh môže podať aj veriteľ. Čiastočné plnenie. Zverejnené v insolventnom registri do dvoch hodín od zahájenia.	Podmienky pre podanie návrhu. Dĺžka insolventného konania. Veriteľ si musí pohľadávku uplatniť u insolventného súdu. Záloha na konanie. Veriteľ je v niektorých prípadoch uspokojený len čiastočne.

Výkon rozhodnutia	Výkon rozhodnutia podľa OSŘ: Ak je realizovaný spôsob výkonu uvedený v návrhu prináša to časovú úsporu. Výkon rozhodnutia prostredníctvom exekútora : Spôsob realizácie je na exekútorovi. Návrh na exekúciu nie je spoplatnený.	Výkon rozhodnutia podľa OSŘ: Návrh podáva veriteľ a musí obsahovať spôsob akým bude realizovaný výkon rozhodnutia. Z návrhu sa platí súdny poplatok. Výkon rozhodnutia prostredníctvom exekútora : Vysoké náklady exekútora. Časová náročnosť.
---------------------------------	---	--

Záver

Cieľom tejto práce je pomôcť veriteľom, pri výbere spôsobu vymáhania pohľadávky od dlžníka, na základe dostupných štatistík z rôznych hľadísk, v ktorých boli tieto spôsoby porovnávané. Veritelia by mali mať na pamäti, že neexistuje jeden univerzálny spôsob vymáhania, ktorý je ideálny vo všetkých prípadoch. Naopak, spôsob sa musí zvoliť individuálne od každého prípadu, na základe požiadaviek veriteľa, na základe pohľadávky a reakcií dlžníka.

Veriteľ by mal na začiatku vzniku pohľadávky zvoliť typ vymáhania, ktorý nezačína súdne alebo iné konanie. V tomto prípade, by sa z môjho pohľadu nemal veriteľ obrátiť na inkasnú kanceláriu, ale mal by vymáhanie realizovať sám, vzhľadom na nižšie náklady, ktoré by na toto vymáhanie vynaložil. Výhodou je aj čas, ktorý veriteľ nestráca hľadaním inkasnej kancelárie, ale realizuje vymáhanie sám alebo tým poverí svojich zamestnancov. Ako prvé by mal veriteľ zistiť z akého dôvodu nebola faktúra zaplatená. Je možné, že dlžník zabudol na jej zaplatenie alebo platbu poslal na iný účet a po kontaktovaní hneď túto situáciu napraví a dlh zaplatí.

Môže sa však stať, že sa veriteľ odberateľovi dovolá a zistí, že odberateľ nemá dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie faktúry, ale chce sa dohodnúť na splatení dlhu. V tomto prípade, by mal určite veriteľ využiť právne uznanie dlhu prostredníctvom notárskeho zápisu s doložkou priamej vykonateľnosti, ktorá poskytuje veriteľovi vysokú právnu istotu. Výška nákladov uvedená v tabuľke 2 pri notárskom zápise, v konkrétnom prípade veriteľa firmy Vyrábaj s.r.o. je vo výške 2000 Kč.

Ďalšia situácia, ktorá môže nastať je, že dlžník nebude vôbec reagovať na výzvy veriteľa. Vtedy by som odporúčala veriteľovi, aby využil súdne konanie, konkrétne vymáhanie v skrátrenom civilnom konaní prostredníctvom elektronického platobného rozkazu. Oproti žalobe, tento návrh zvládne veriteľ podať sám prostredníctvom online formulára. Časové hľadisko pri elektronickom platobnom rozkaze je tak tiež výhodou, pretože nájsť advokáta, ktorý si musí preštudovať spisy, napísať žalobu a pod., nejaký čas trvá. Ak má veriteľ všetky náležitosti dokladajúce vznik pohľadávky, je to z môjho pohľadu najrýchlejšie a najmenej nákladné riešenie. Ak súd uzná návrh, vydá elektronický platobný rozkaz do 30 dní, v ktorom prikáže zaplatiť dlžníkovi dlžnú čiastku do 15 dní.

V prípade ak dlžník túto povinnosť nesplní, bolo by vhodné aby veriteľ podal návrh na výkon rozhodnutia. Z môjho pohľadu je výhodnejší výkon rozhodnutia prostredníctvom súdneho exekútora, ktorý za veriteľa nájde spôsob, ako tento výkon

realizovať. Avšak to opäť závisí na tom, aké informácie má veriteľ o dlžníkovi a v akej majetkovej situácii je dlžník, prípadne či je podnikateľom alebo fyzickou osobou.

Ako už bolo spomenuté, výber spôsobu závisí na veriteľovi. Ak veriteľovi nerobí problém zaplatiť vysoké náklady za vymáhanie, môže si na tento celý proces najat' inkasnú kanceláriu, ktorá ho bude zastupovať a bude realizovať celý inkasný proces až dokonca. V prípade, ak veriteľ nechce platiť vysoké náklady za toto vymáhanie môže mimosúdny proces realizovať sám, prípadne pohľadávku postúpiť.

Ďalším faktorom, ktorý ovplyvňuje spôsob vymáhania je samotná pohľadávka. Jej výška, doba po splatnosti, zaistenie, jej existencia, vymožitelnosť apod. Na základe všetkých vlastností pohľadávky, by si mal veriteľ vybrať vhodný spôsob vymáhania.

Posledným faktorom, ktorý ovplyvňuje celý priebeh vymáhania a ktorý je dôvodom vzniku pohľadávky je osoba dlžníka. Od jeho plnenia, komunikácie a túžby vyriešiť existujúci dlh sa odvíja celý postup veriteľa.

Tabuľka 11 - Prehľad

	Náklady	Čas	Návratnosť
Inkasné kancelárie	Nie sú zákonom dané, sú závislé na mnohých aspektoch a inkasných kanceláriách.	Čas veriteľa na hľadanie správnej inkasnej kancelárie. Čas vymáhania závisí na plnení dlžníka.	Inkasné kancelárie nie sú povinné viesť verejnú štatistiku návratnosti nimi vymáhaných pohľadávok. Propagácia vysokého percenta slúži na získanie nových zákazníkov
Pomocou vlastných	Mzda zamestnancov, ktorí vykonávajú upomínanie. A v prípade notárskeho zápisu 2 000 Kč.	Závislý na vôli veriteľa, ako dlho bude proces upomínania realizovať.	Buď celková, žiadna alebo čiastočná v prípade splátkového kalendára.
Postúpenie pohľadávky	Žiadne; prípadne na právnu pomoc pri uzatváraní zmluvy alebo pomoc pri hľadaní postupníka.	Čas je pomerne krátky, zahŕňa hľadanie postupníka a uzatvorenie zmluvy.	Nižšia ako nominálna hodnota pohľadávky. Je závislá na miere pravdepodobnosti vymoženia pohľadávky.

Mediácia	Náklady pozostávajú z dohodnutej odmeny a hotových nákladov mediátora.	Čas je závislý len na stranách sporu, ktoré ho ovplyvňujú.	Závislá na dohode medzi stranami. Pri úspešnej mediácii, môže byť návratnosť aj 100%.
Rozhodcovské konanie	Poplatok za konanie vo výške 10 000 Kč alebo za online konanie 3 000 Kč. Poplatok za zrýchlené konanie pred žalobou vo výške 79 000 Kč. Poplatok za zrýchlené konanie po žalobe vo výške 54 000 Kč.	Rozhodcovské konanie viac ako 3 mesiace. Za poplatok zrýchlené konanie pred žalobou do jedného mesiaca, po žalobe do troch mesiacov.	Odvíja sa od riešenia rozhodcovského konania, ktoré je obsahom rozhodovacieho nálezu. Dlžník by mal uhradiť celú dlžnú čiastku spolu s nákladmi na konanie.
Vymáhanie pohľadávky v klasickom civilnom konaní	Súdny poplatok, mimozmluvná odmena, režijné náklady s DPH vo výške 24 602 Kč. Plus výška zmluvnej odmeny daná v zmluve.	Závislá od súdu a od zložitosti žalovaného prípadu. Priemerná dĺžka súdneho konania od dňa nápadu po deň právnej moci v ČR za rok 2016 je 325 dní.	Žalovaný je povinný zaplatiť dlžnú čiastku, úroky, náklady súdneho konania.
Vymáhanie pohľadávky v skrátenom civilnom konaní	V prípade ak bude podávať veriteľ sám PR 5 000 Kč, EPR 4 000 Kč (+ 396 Kč certifikát na elektronický podpis). Ak využije služby advokáta náklady v prípade PR sú 24 602 Kč s DPH + zmluvná odmena, EPR 23 602 Kč s DPH + zmluvná odmena.	Vydanie platobného rozkazu do 30 dní a nariadi žalovanému uhradiť čiastku do 15 dní od doručenia alebo podať odpor.	Žalovaný je povinný zaplatiť dlžnú čiastku, úroky a náklady na konanie.

Vymáhanie pohľadávky v insolventnom konaní	Ak by si prihlášku podal sám veriteľ náklady by boli max. 50 000 Kč ako záloha na konanie. Pri využití služby advokáta sú tieto náklady navýšené o jeho zmluvnú odmenu.	Priemerná dĺžka insolventného konania v roku 2015 bola 667 dní.	Je závislá od majetkovej podstaty dlžníka, z ktorej je uhradená pohľadávka a náklady spojené s týmto konaním.
Výkon rozhodnutia	Podľa OSR sú náklady pri využití služby advokáta vo výške 24 602 Kč s DPH plus zmluvná odmena advokáta. V prípade ak by návrh podal sám veriteľ platil by len súdny poplatok vo výške 5 000 Kč	Je závislý na spôsobe akým bude vykonávaný výkon rozhodnutia.	Je závislá od spôsobu výkonu rozhodnutia. Dlžník by mal uhradiť celý svoj dlh spolu s nákladmi.
	Exekúcia s využitím služby advokáta je spojená s mimozmluvnou odmenou 10 345,5 Kč s DPH plus zmluvná odmena a náklady exekútora. V prípade ak by návrh podával veriteľ sám náklady by nemal žiadne	Je závislý na rozhodnutí exekútora ako bude realizovať exekúciu.	Závisí od toho čo dlžník vlastní a čo bude zasiahnuté exekúciou. Dlžník by mal splatiť celý svoj dlh, spolu s nákladmi a úrokmi k dňu podaniu návrhu.

Bibliografie

- AIACZ.CZ, 2015. Pro věřitele – Asociace inkasních agentur [online]. [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.aiacz.cz/casto-kladene-dotazy/pro-veritele/>
- ATRADIUS.COM, 2016. Průzkum platební morálky v České republice 2016 [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: https://group.atradius.com/servlet/Satellite?c=AT_Content_C&childpagename=Group%2FAT_Content_C%2FReportTemplate&cid=1435164214443&pagename=WrapperSiteEntry
- BAŘINOVÁ, Dagmar, 2007. Pohledávky právně, daňové, účetně [online]. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-1816-3.
- BREBURDA, Judr. Jan, 2015. EXEKUCE: Srážky ze mzdy. 3. aktualizované vydání [online]. B.m.: ANAG [vid. 2017-03-21]. ISBN 978-80-7263-929-8.
- ČESKÁ POŠTA, 2017. Kvalifikované certifikáty - Česká pošta [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/certifikacni-autorita-postsignum/kvalifikovane-certifikaty>
- ČNB, 2012. Jak se vyvíjela dvoutýdenní repo sazba ČNB? [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/faq/jak_se_vyvijela_dvoutydeni_repo_sazba_cnb.html
- EY, 2015. Průzkum trhu mimosoudního inkasa za rok 2015 [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Pruzkum_trhu_mimosoudniho_inkasa/\\$FILE/Pr%C5%AFzkum%20trhu%20mimosoudn%C3%ADho%20inkasa_20160407_final.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Pruzkum_trhu_mimosoudniho_inkasa/$FILE/Pr%C5%AFzkum%20trhu%20mimosoudn%C3%ADho%20inkasa_20160407_final.pdf)
- KURZY.CZ, 2015. Platební morálka českých podnikatelů je lepší než evropská [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/zpravy/381143-platebni-moralka-ceskych-podnikatelu-je-lepsi-nez-evropska/>
- NOTÁŘSKÁ KOMORA, 2017. Zástavní smlouva [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/rodina-majetek-a-ochrana-prav/zastavni-smlouva>
- PERTHEN, Ervín, 2015. Správa a vymáhání pohledávek v praxi. ISBN 978-80-7478-952-6.
- PILÁTOVÁ, Jana a Jaroslav RICHTER, 2011. Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi. B.m.: ANAG [vid. 2017-03-21]. ISBN 978-80-7263-678-5.
- PRAVNIPRAXE.COM, 2017. Směnečný platební rozkaz [online] [vid. 2017-04-05]. Dostupné z: http://www.pravnipraxe.com/smenky/index.php?file=vymahani_dluhu/smenecny_platebni_rozkaz

- RISTVEJ, Jozef, 2010. Trilobit - Vedecké metody [online] [vid. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://trilobit.fai.utb.cz/vedecke-metody>
- ROZHODČÍ SOUD, 2017a. Rozhodčí soud - o rozhodčí soudu [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.soud.cz/o-rozhodcim-soudu>
- ROZHODČÍ SOUD, 2017b. Rozhodčí soud - sazebníky [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.soud.cz/sazebniky#vypocet>
- SAUNDERS, Mark, Philip LEWIS a Adrian THORNHILL, 2009. Research Methods for Business Students. B.m.: Pearson Education. ISBN 9780273716860.
- SVATOŠ, Martin, 2015. Výhody a nevýhody mediace obchodních sporů [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.pravni prostor.cz/clanky/procesni-pravo/vyhody-a-nevyhody-mediace-obchodnich-sporu>
- TEJNSKÝ, Ondřej, 2015. Zajišťovací převod práva vyhovuje zájmu věřitele na lepší jistotu a snazší uspokojení [online] [vid. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.pravni prostor.cz/clanky/rekodifikace/zajistovaci-prevod-prava-vyhovuje-zajmu-veritele-na-lepsi-jistotu-a-snazsi-uspokojeni>
- TOMÁŠ RICHTER, MILAN HULMÁK, RADOVAN DÁVID, JOSEF ŠILHÁN, JAN LASÁK, BOHUMIL DVOŘÁK, PETR LAVICKÝ a JAN PETROV, 2014. Občanský zákoník V. Závazkové právo Komentář - Obecná část (§ 1721-3014). ISBN 978-80-7400-535-0.
- VAIGERT, Dalibor, Tomáš PHILIPPI, Pavol RIŠKO a Hana NAVRÁTILOVÁ, 2006. Pohledávky, právní příručka věřitele [online]. B.m.: BIZBOOKS [vid. 2017-03-21].
- VONDRÁKOVÁ, Alena, 2011. Vymáhání pohledávek. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 9788073576868.
- Zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník (občanský zákoník).
- Nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Nařízení vlády, kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob
- Zákon č. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád
- Zákon č. 120/2001 Sb. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů
- Vyhláška č. 196/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif)

Zákon č. 216/1994 Sb. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok

Zákon č. 182/2006 Sb. Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Zákon č. 312/2006 Sb. Zákon o insolvenčních správcích

Zákon č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Zákon č. 549/1991 Sb. Zákon České národní rady o soudních poplatcích

Zákon č. 120/2001 Sb. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Zákon č. 202/2012 Sb. Zákon o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci)